

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΦΛΩΡΙΝΑΣ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΤΙΤΛΟΣ:

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΣΧΟΛΕΙΩΝ: ΤΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ Α΄ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΦΛΩΡΙΝΑΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
ΤΗΣ ΣΑΛΑΜΑΝΗΣ ΣΤΥΛΙΑΝΗΣ

Περιεχόμενα

ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	4
ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ.....	4
ABSTRACT.....	4
KEYWORDS.....	5
1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	5
1.1 Η ΠΟΛΗ ΤΗΣ ΦΛΩΡΙΝΑΣ.....	5
1.2 Ο ΘΕΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΗ.....	6
1.3 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ.....	8
2. ΚΥΡΙΟ ΜΕΡΟΣ.....	9
ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ 1918-1922.....	9
ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ 1922-1923.....	9
ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ 1926-1927.....	9
ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ 1927-1928.....	11
ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ 1930-1931.....	11
ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ 1931-1932.....	12
ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ 1935-1936.....	12
ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ 1937-1938.....	14
ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ 1938-1939.....	14
ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ 1939-1940.....	16
ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ 1945-1946.....	17
ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ 1946-1947.....	17
ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ 1948-1949.....	19
ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ 1950-1951.....	20
ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ 1951-1952.....	20
ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ 1952-1953.....	20
ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ 1953-1954.....	21
ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ 1955-1956.....	22
ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ 1956-1957.....	22
ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ 1957-1958.....	23
ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ 1958-1959.....	24
ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ 1959-1960.....	25

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ 1960-1961.....	26
ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ 1961-1962.....	27
ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ 1962-1963.....	28
ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ 1963-1964.....	28
ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ 1964-1965.....	29
ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ 1968-1969.....	30
ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ 1969-1970.....	30
ΣΥΖΗΤΗΣΗ-ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	30
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	31
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ.....	35

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στη παρούσα εργασία πραγματοποιείται μια ιστορική αναδρομή για το Α' Δημοτικό Σχολείο Φλώρινας. Πιο συγκεκριμένα, αυτή εξετάζεται μέσα από τις εκθέσεις επιθεωρητών που συγγράφονταν κάθε σχολικό έτος. Αρχικά, γίνεται μια αναφορά στη πόλη της Φλώρινας και στον θεσμό του επιθεωρητή που εισήχθη με τον νόμο ΒΤΜΘ' περί της στοιχειώδους ή της δημοτικής εκπαίδευσης, καθώς και στα καθήκοντα που του αναλογούσαν. Στη συνέχεια, παρουσιάζεται η κατάσταση του Α' Δημοτικού Σχολείου μέσα από τις εκθέσεις επιθεωρήσεων κάθε σχολικού έτους. Η πρώτη έκθεση που γράφτηκε ήταν το έτος 1918, ενώ η τελευταία αφορούσε το σχολικό έτος 1939-1940. Σε αυτές, οι επιθεωρητές καταγράφουν τη κατάσταση όσων κτηρίων επιθεώρησαν από την Περιφέρεια στην οποία ανήκαν. Περιληπτικά, αναφέρουν την κατάσταση των διδακτηρίων και του σχολικού κήπου, τα υλικά του σχολείου, τους/τις εγγεγραμμένους/ες μαθητές/τριες και τους εκπαιδευτικούς. Οι τελευταίοι παρακολουθούνταν κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας τους και αξιολογούνταν για αυτήν, αλλά και για την γενικότερη εικόνα και συμπεριφορά τους εντός και εκτός του σχολικού πλαισίου. Έτσι, σκοπός της εργασίας είναι να διατυπωθεί η κατάσταση του Α' Δημοτικού Σχολείου από τις αρχές του 20^{ου} αιώνα και πώς αυτή μεταβαλλόταν ανά σχολικό έτος, μέχρι και τους πρώτους μήνες της δεκαετίας του 1970. Στις μέρες μας το Α' Δημοτικό Σχολείο Φλώρινας λειτουργεί στο κέντρο της πόλης, σε νέο κτήριο που κτίσθηκε στη θέση του παλιού.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ

Φλώρινα, επιθεωρητής, έκθεση επιθεωρήσεων, Α' Δημοτικό Σχολείο

ABSTRACT

In this paper, a historical review of the First Primary School of Florina is conducted. Specifically, this review is examined through the inspection reports that were written each school year. Initially, there is a reference to the city of Florina and the institution of the inspector, which was introduced with the law ΒΤΜΘ' on elementary or primary education, as well as the duties that were assigned to them. Subsequently, the condition of the First Primary School is presented through the inspection reports of each school year. The first report was written in 1918, while the last one concerned the school year 1939-1940. In these reports, the inspectors recorded the condition of the buildings they inspected within their region. Briefly, they mentioned the condition of the school buildings and the school garden, the school materials, the enrolled students, and the teachers. The latter were observed during their teaching and were evaluated based on their performance as well as their overall appearance and behavior both within and outside the school setting. Thus, the purpose of this paper is to

articulate the condition of the First Primary School from the early 20th century and how it changed each school year until the early months of the 1970s. Nowadays, the First Primary School of Florina operates in the city center, in a new building that was constructed on the site of the old one.

KEYWORDS

Florina, inspector, inspection report, 1st Primary School

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1 Η ΠΟΛΗ ΤΗΣ ΦΛΩΡΙΝΑΣ

Η πόλη της Φλώρινας πρωτοεμφανίζεται το 10.000 π.Χ. στο βουνό Βόρρας, ή αλλιώς Καϊμακτσαλάν. Αρχαιολογικές ανασκαφές έχουν δείξει ότι η πρώτη ανθρώπινη δραστηριότητα παρατηρείται κατά την μέση Νεολιθική Περίοδο (5.800-5.300 π.Χ.) στα χωριά του Αγίου Παντελεήμονα, Αγίων Αναργύρων, Αρμενοχωρίου, Βαρικού και Μελίτης. Δεν ανακαλύφθηκαν αρκετά στοιχεία ανασκαφών για την Κλασική εποχή, ωστόσο εντοπίζονται δεδομένα μέσα από τον Θουκυδίδη, τον Ηρόδοτο, τον Στράβων και τον Διόδωρο Σικελιώτη. Σύμφωνα με αυτούς, στο Β' μισό του 5^{ου} αιώνα η έκταση κυριαρχούταν από τον βασιλικό οίκο Λυγκηστών.

Το 352 π.Χ. ο βασιλιάς Φίλιππος Β' δημιούργησε την Ηράκλεια στην Λυγκηστίδα. Αυτή συγκροτούσε το φρούριο εναντίον των Βορείων και Δυτικών εχθρών της Μακεδονίας. Αρκετοί κάτοικοι της Φλώρινας συνόδευσαν τον Μέγα Αλέξανδρο και αποτέλεσαν ηγετικές μορφές. Πολλά χρόνια αργότερα, και συγκεκριμένα το 1204 η πόλη υποτάχθηκε στο Δεσποτάτο της Άρτας. Το 1371 η περιοχή κυριαρχήθηκε από τον Κράλη Μάρκο και το 1385 από τον Σουλτάνο Μουράτ Α'. Το 1821 οι Τούρκοι κρέμασαν 9 πρόκριτους στην πλατεία της πόλης. Το 1867 στη πόλη ιδρύθηκε Νέα Φιλική Εταιρία, επικεφαλής της οποίας υπήρξε ο Διευθυντής των σχολείων της Φλώρινας. Αυτή οργάνωσε την επανάσταση το 1878, που διήρκησε 10 μήνες. Το 1897 σχηματίζεται αντάρτικο σώμα από τον Καπετάν Κώττα, που υπήρξε πρώτος Μακεδονομάχος. Στόχος του ήταν η εναντίωση στους Τούρκους και στους Βουλγαροκομιτατζίδες. Το 1904 καταφθάνει στην Φλώρινα ο Παύλος Μελάς, όπου και ξεκινά η τελευταία φάση του Αγώνα. Η απελευθέρωση της Φλώρινας πραγματοποιήθηκε στις 7 Νοεμβρίου 1912 από τις ένοπλες δυνάμεις του Ελληνικού Κράτους. Η πόλη της Φλώρινας πολιορκήθηκε από τους Βούλγαρους και καταλήφθηκε για έναν μήνα, μέχρι που χιλιάδες σύμμαχοι στρατιώτες ξεκίνησαν τη μαζική επίθεση, με στόχο την απελευθέρωση. Στις 6 Απριλίου του 1941 η πόλη πέφτει στον έλεγχο των Γερμανών, με αποτέλεσμα να ξεκινήσει μια κατά σειρά καταστροφή των χωριών και εξόντωση των κατοίκων. Το τέλος της κατοχής επήλθε έπειτα από 3 χρόνια, όταν στις 1 Νοεμβρίου 1944 πραγματοποιήθηκε η απελευθέρωση της πόλης. Κατά τη διάρκεια του εμφυλίου πολέμου, και

συγκεκριμένα στις 12 Φεβρουαρίου του 1949 έλαβε χώρα η μάχη της Φλώρινας, που σήμανε την έναρξη της λήξης του πολέμου.¹

1.2 Ο ΘΕΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΗ

Ο θεσμός του επιθεωρητή εισήχθη για πρώτη φορά στις 5 Οκτωβρίου 1895 με τον νόμο ΒΤΜΘ΄ περί της στοιχειώδους ή της δημοτικής εκπαίδευσεως. Στο άρθρο 33 του νόμου «Περί εποπτικών συμβουλίων» αναφέρεται η ίδρυση εποπτικών συμβουλίων σε κάθε νομό, καθώς και τον θεσμό του επιθεωρητή *« Η εις το επί των Εκκλησιαστικών και της Δημόσιας Εκπαίδευσεως Υπουργείον ανατιθείμενη εποπτεία επί των σχολείων της στοιχειώδους εκπαίδευσεως και των ελληνικών σχολείων, ως συμπληρωματικών το γε νυν της εκπαίδευσεως ταύτης, και προπαρασκευαστικών δια την μέσσην εκπαίδευσιν, των τε δημοσίων, ιδιωτικών και κοινοτικών ενασκειάται του λοιπού επί μεν των σχολείων της στοιχειώδους εκπαίδευσεως δια των κατά νόμων Εποπτικών Συμβουλίων και των παρ' αυτοίς επιθεωρητών, επί δε των ελληνικών σχολείων δια των παρ' αυτοίς γυμνασιάρχων, λειτουργούντων πάντων υπό την επιμέλειαν αυτού»*.

Σε αυτούς ανατέθηκε η εποπτεία των δημοτικών σχολείων. Σύμφωνα με το άρθρο 36, τα εποπτικά συμβούλια αποτελούνταν από 5 μέλη. Σε αυτά συμπεριλαμβάνονταν ο αρχιεπίσκοπος του κάθε νομού, ο γυμνασιάρχης, ένας κάτοικος της περιοχής με επιστημονική ιδιότητα, ένας κτηματίας ή έμπορος και ο νομαρχιακός επιθεωρητής.

Το Δημοτικό Συμβούλιο της πρωτεύουσας του κάθε νομού όριζε τρεις υποψηφίους για τη θέση του κατοίκου επιστήμονα, καθώς και για τη θέση του κατοίκου κτηματία ή εμπόρου. Έπειτα, οι επιλεγμένοι κάτοικοι διορίζονταν από τον νομάρχη και αναλάμβαναν θητεία τριών ετών χωρίς μισθό. Σε περίπτωση συνεχούς απουσίας αυτών από τα Εποπτικά Συμβούλια, προβλεπόταν η αντικατάστασή τους.

Στο άρθρο 38 του νόμου διατυπώνεται ότι ο επιθεωρητής κατέχει βαθμό και μισθό τμηματάρχου δευτέρας τάξεως. Σύμφωνα με το άρθρο για να διοριστεί κάποιος στη θέση του νομαρχιακού επιθεωρητή έπρεπε να κατέχει μία από τις ιδιότητες που αναγράφονται στο άρθρο ως προϋπόθεση ανάληψης της συγκεκριμένης θέσης. Η πρώτη από αυτές είναι η ιδιότητα του διδάκτωρ Φιλοσοφίας, με πενταετή προϋπηρεσία ως καθηγητής ή με τριετή προϋπηρεσία ως διευθυντής ή γυμνασιάρχης. Δεύτερον, να είναι πρωτοβάθμιος δημοδιδάσκαλος ή τρίτον να είναι διδάκτωρ της Φιλοσοφίας με παιδαγωγικές σπουδές, είτε να κατέχει πτυχίο ανωτέρου Διδασκαλείου Γαλλικού ή Γερμανικού. Επιπρόσθετα, τονίζεται ότι μια ακόμη προϋπόθεση για να αναλάβει κάποιος τη θέση αυτή είναι να μην έχει ξεπεράσει τα 55 ηλικιακά έτη.

Στο άρθρο 40 του νόμου αναγράφονται τα καθήκοντα που αναλογούσαν στην θέση του επιθεωρητή. Αρχικά, θα πρέπει: Να επιθεωρεί κάθε εξάμηνο τα δημοτικά σχολεία, τα γραμματοδιδασκαλεία και τα μονοτάξια και διτάξια ελληνικά σχολεία, προκειμένου να εξετάζει ορισμένα θέματα όπως:

- I. Αν είναι σωστές οι εγγραφές και οι μεταγραφές των μαθητών/τριων και αν υπάρχουν απόντες/απουσίες χωρίς λόγο.

¹ Δήμος Φλώρινας: <https://cityoflorina.gr/episkefteite/istoria/>

- II. Αν τηρούνται οι ημερομηνίες έναρξης και λήξης του σχολικού έτους, καθώς και οι έλεγχοι εγγραφής, εξέτασης, προαγωγής στην επόμενη τάξη και απόλυσης.
- III. Αν διατηρούνται σε τάξη τα σχολικά βιβλία, καθώς και οι ισχύουσες διατάξεις σχετικά με αυτά.
- IV. Την διαγωγή των δασκάλων απέναντι στους/στις μαθητές/τριες, στους γονείς τους και στους συναδέλφους τους, αλλά και τη συμπεριφορά τους στον τόπο και στην κοινωνία που ζούνε.
- V. Αν τηρούνται σωστά τα απολυτήρια και οι έλεγχοι.
- VI. Τις ποινές που επιβάλλουν οι δάσκαλοι/δασκάλες στους/στις μαθητές/τριες.
- VII. Τη κατάσταση των σχολικών κτηρίων, δηλαδή αν αυτά είναι κατάλληλα ή χρήζουν κάποιας επισκευής.
- VIII. Αν τα δημοτικά σχολεία μπορούν να ακολουθήσουν το γενικό σχεδιάγραμμα διδακτηρίου δημοτικού σχολείου από το Υπουργείο.
- IX. Εάν προκαλεί την από κοινού δράση με τον Δήμαρχο για δημοπρασίες που θα αποσκοπούν στις εργασίες του σχολικού κτηρίου. Επιπλέον, να ελέγχει εάν οι εργασίες αυτές πραγματοποιούνται ορθά.

Επίσης, ο επιθεωρητής θα πρέπει να προσδιορίζει τις θέσεις, στις οποίες μπορούν να χτιστούν νέα σχολικά κτήρια, να ασκεί πειθαρχική εξουσία και να συγκεντρώνει τους δημοδιδασκάλους με την άδεια του Υπουργείου, προκειμένου να συζητούν μεθοδολογικά, παιδαγωγικά ή άλλα σχετικά θέματα. Τέλος, οφείλει να υποβάλλει στο Εποπτικό Συμβούλιο το ημερολόγιο της περιόδου του στα σχολεία και μια έκθεση, η οποία θα περιέχει τις παρατηρήσεις του σχετικά με το κάθε σχολείο που επιθεώρησε, τα μαθήματα ως προς την ύλη και τη μέθοδο διδασκαλίας, την τήρηση του προγράμματος και των κανόνων του Υπουργείου για την πρόοδο των μαθητών/τριων, αλλά και για τη λειτουργία των σχολείων.

Στο άρθρο 41 του νόμου αναφέρεται ότι ο επιθεωρητής θα λαμβάνει 8 δραχμές για κάθε μέρα επιθεώρησης, οι οποίες συνολικά οφείλουν να είναι από 60 έως 80 ανά εξάμηνο.

Στο 43 άρθρο τονίζεται πως ο επιθεωρητής αντιπροσωπεύει το Εποπτικό Συμβούλιο στο Υπουργείο, στις δημόσιες αρχές, αλλά και στους πολίτες. Συμπληρωματικά, οφείλει να ενημερώνει το Υπουργείο σχετικά με την κατάσταση που επικρατεί στο Εποπτικό Συμβούλιο, τις αποφάσεις και τις προτάσεις που λαμβάνονται σε αυτό, καθώς και να καταθέτει αντίγραφο των πρακτικών των συνεδριάσεων.

Το άρθρο 47 του νόμου αναγράφει ότι τα Εποπτικά Συμβούλια λαμβάνουν χώρα στο γραφείο της αρχιεπισκοπής στις πρώτες δέκα μέρες κάθε μήνα, είτε μπορούν να πραγματοποιηθούν εκτάκτως, ή ακόμα και αυτεπάγγελτα από τον πρόεδρό του. Ο γυμνασιάρχης κατέχει τον ρόλο του γραμματέα, αφού σημειώνει και κρατάει τα πρακτικά του Συμβουλίου, όπου καταγράφονται με ακρίβεια οι προτάσεις, αποφάσεις και γενικότερα τα ζητήματα του Συμβουλίου.

Στο 49 άρθρο διατυπώνεται ότι τα Εποπτικά Συμβούλια μπορούν να προτείνουν τα εξής:

- I. Την αναπλήρωση των κενών θέσεων που προκύπτουν στα δημοτικά ή ελληνικά σχολεία ή και στα γραμματοδιδασκαλεία
- II. Την ανάγκη σύστασης γραμματοδιδασκαλείων.
- III. Την προσθήκη δημοδιδασκάλων ή τον διορισμό διδασκάλου σύμφωνα με ορισμένους νόμους.
- IV. Τα μέτρα που θα λαμβάνονται σε περίπτωση συνεχούς απουσίας μαθητών από το σχολείο τους, με σκοπό να αντιμετωπιστούν οι λόγοι που οδηγούν σε αυτό το φαινόμενο.
- V. Τις απαραίτητες βελτιώσεις σχετικές με τη διαδικασία της διδασκαλίας.
- VI. Την έγκριση των προϋπολογισμών για τα έξοδα που απαιτούνται για τα σχολικά κτήρια που βρίσκονται σε λειτουργία, ή τα σχέδια και τα έξοδα για την κατασκευή νέων σχολικών κτηρίων.
- VII. Την επισκευή, προσθήκη και αντικατάσταση των υλικών, των επίπλων και των οργάνων που διαθέτουν τα σχολεία.
- VIII. Την μετάθεση ή και την απόλυση του επιθεωρητή, σύμφωνα με τα σχετικά άρθρα του συγκεκριμένου νόμου.

Στο άρθρο 50 του νόμου καταγράφονται τα θέματα για τα οποία μπορεί να λαμβάνει αποφάσεις το Εποπτικό Συμβούλιο. Πιο συγκεκριμένα, μπορούσε να αποφασίζει για τις πειθαρχικές αποφάσεις, για τις πειθαρχικές ποινές, για τις μεταθέσεις των εκπαιδευτικών, για την διακοπή υπηρεσίας των εκπαιδευτικών και για τις απολύσεις μαθητών/τριων.²

Ο θεσμός του επιθεωρητή διήρκησε για αρκετά χρόνια, μέχρι και το 1982. Ο νόμος 1304/1982: Για την επιστημονική - παιδαγωγική καθοδήγηση και τη διοίκηση στη Γενική και τη Μέση Τεχνική - Επαγγελματική Εκπαίδευση και άλλες διατάξεις σήμανε το τέλος του επιθεωρητή και τη θέσπιση του θεσμού του Σχολικού Συμβούλου.³

1.3 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Για την συγγραφή της παρούσας εργασίας χρησιμοποιήθηκε η ιστορική-ερμηνευτική μέθοδος. Μέσα από αυτή επιδιώκεται η κατανόηση, η ερμηνεία και η παρουσίαση των πηγών. Σύμφωνα με τον Πασχαλίδη (2012) «*Στόχος δεν είναι η ανάδειξη μόνο γενικών αιτιακών εξηγήσεων, αλλά η συνεχής αποσαφήνιση των εννοιολογικών κατηγοριών τονίζοντας τις ιδιαιτερότητες των περιπτώσεων*». Επιπλέον, η συγκεκριμένη μέθοδος είναι κατάλληλη για να τεκμηριωθούν συμβάντα και να προκύψουν συμπεράσματα σχετικά με περιστατικά του παρελθόντος (Ρεπανά, Ε. 2018). Έτσι, το μεγαλύτερο μέρος της εργασίας στηρίζεται σε αρχειακό υλικό και συγκεκριμένα στις εκθέσεις επιθεωρητών που βρίσκονται στα Γενικά Αρχεία Κράτους στη Φλώρινα. Αφού συγκεντρώθηκαν όλες οι απαραίτητες πηγές, ακολούθησε η μελέτη και ερμηνεία τους μέχρι να ολοκληρωθεί η συγγραφή της εργασίας.

² Νόμος ΒΤΜΘ' Περί της στοιχειώδους ή δημοτικής εκπαίδευσης.

³ ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 1304/1982.

2. ΚΥΡΙΟ ΜΕΡΟΣ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ 1918-1922

Η πρώτη έκθεση επιθεωρήσεων για τα σχολεία της Φλώρινας γράφτηκε στις 20 Απριλίου 1918 από τον επιθεωρητή Σλάβαρο. Σε αυτή αναγράφεται ότι κατά τη διάρκεια του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου, κατέφθασαν στην Φλώρινα τα συμμαχικά στρατεύματα. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα την σοβαρή επιδείνωση των σχολείων, δηλαδή του Δημοτικού Σχολείου Αρρένων και του Δημοτικού Σχολείου Θηλέων, επειδή καταλήφθηκαν από γαλλικά στρατεύματα. Έτσι, οι διδασκαλίες μαθημάτων για το αρρεναγωγείο πραγματοποιούνταν σε οίκημα του δημοσίου, και συγκεκριμένα στο παλιό σπίτι του Διευθυντή αρρεναγωγείου Ίων Παράσχη. Επιπρόσθετα, οι διδασκαλίες μαθημάτων για το παρθεναγωγείο πραγματοποιούνταν στην Εκκλησία του Αγίου Γεωργίου.⁴

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ 1922-1923

Σύμφωνα με την έκθεση επιθεωρήσεων, κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους 1922-1923 στην Περιφέρεια Φλώρινας λειτούργησαν 127 Δημοτικά Σχολεία και Νηπιαγωγεία. Ένα από αυτά τα σχολεία ήταν και το Α΄ εξατάξιο Δημοτικό Σχολείο Αρρένων, του οποίου η επιθεώρηση πραγματοποιήθηκε στις 9 Απριλίου 1923. Σύμφωνα με αυτή, το διδακτήριο του σχολείου ήταν ένα διώροφο κτήριο με αίθουσες διδασκαλίας. Οι εγγεγραμμένοι μαθητές ανέρχονταν στους 411, όμως φοιτούσαν μόνο οι 357. Ο Βασίλης Παπαγεωργίου ήταν ο διευθυντής του σχολείου. Το υπόλοιπο προσωπικό του σχολείου απαρτιζόταν από τον Θεόδωρο Αναστασίου, τον Δημήτριο Οικονομίδη, τον Αναστάσιο Τοσταλίδη, τον Νικόλαο Παπαγεωργίου και τον Αναστάσιο Σιούρα.⁵

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ 1926-1927

Κατά το σχολικό έτος 1926-1927 την επιθεώρηση των σχολείων της Περιφέρειας Φλώρινας πραγματοποίησε ο επιθεωρητής Πετρόπουλος. Στην αρχή της έκθεσής του, στο γενικό μέρος, επισημαίνει το γεγονός ότι υπήρξε έντονη η χρήση της Σλαβομακεδονικής διαλέκτου, τόσο από τους εκπαιδευτικούς, όσο και από τους/τις μαθητές/τριες. Επομένως, θεωρούσε απαραίτητο να τους παρουσιάσει σε αυτούς τον Ελληνικό πολιτισμό. Για τον λόγο αυτό, έδινε διάφορες εντολές μέσα από τις εγκυκλίους του, όπως για παράδειγμα η απαγόρευση χρήσης της Σλαβομακεδονικής διαλέκτου από τους εκπαιδευτικούς. Στη συνέχεια, αφού περιγράφει τη κατάσταση

⁴ΓΑΚ Ιστορικό Αρχείο Φλώρινας, Φάκελος «Εκθέσεις εκπαιδευτικής περιφέρειας Φλώρινας», εκθέσεις 1918-1922.

⁵ ΓΑΚ Ιστορικό Αρχείο Φλώρινας, Φάκελος «Εκθέσεις εκπαιδευτικής περιφέρειας Φλώρινας», εκθέσεις 1922-1932.

των διδακτηρίων και του προσωπικού, περνάει στο ειδικό μέρος της έκθεσής του. Αναφέρει ότι στη περιφέρεια της Φλώρινας λειτουργούσαν 88 δημοτικά σχολεία, στα οποία φοιτούσαν συνολικά 6.841 μαθητές και μαθήτριες.

Στις 3 Ιουνίου του 1927 επιθεώρησε το Α' Αρρένων Φλώρινας. Σύμφωνα με την έκθεση, ήταν εξατάξιο σχολείο, το οποίο στεγαζόταν σε κοινοτικό διώροφο κτήριο, που κάποτε υπήρξε σπίτι. Για τον λόγο αυτό, οι αίθουσες ήταν μικρές και δυσάρεστες και για τους/τις μαθητές/τριες. Έτσι, πραγματοποιήθηκαν ορισμένες αλλαγές στο κτήριο. Επιπλέον, η αυλή απέκτησε δέντρα και περίφραξη.

Στα υλικά του σχολείου συμπεριλαμβάνονταν παλιά θρανία, χάρτες, εικόνες ηρώων του '21, μικρές βιβλιοθήκες κ.α. Επίσης, ο επιθεωρητής προσθέτει ότι σε μαγαζιά της πόλης είχε τοποθετηθεί ταμείο εκπαιδευτικής πρόνοιας, τα έσοδα του οποίου απέβλεπαν στην ίδρυση ενός νέου εξατάξιου σχολείου, αφού αυτό χρειαζόταν η πόλη.

Στο Α' Αρρένων Φλώρινας, κατά τη διάρκεια του συγκεκριμένου σχολικού έτους φοιτούσαν 385 μαθητές και εργαζόνταν 5 εκπαιδευτικοί. Ο Παπαγεωργίου Βασίλειος, σύμφωνα με τον επιθεωρητή κατακλυζόταν από αναχρονιστικές απόψεις και περιοριζόταν στην μετάδοση γνώσεων, τις οποίες ο επιθεωρητής χαρακτηρίζει ως «ξηρές». Επιπρόσθετα, αναφέρεται ότι ο εκπαιδευτικός ήταν απόλυτα πιστός τόσο προς τις απόψεις του, όσο και προς το διδακτικό του έργο.

Ο Θεόδωρος Αναστασίου, που είχε κλίση στη διδασκαλία των χειροτεχνικών μαθημάτων και κατείχε γνώσεις μουσικής. Ωστόσο, ο επιθεωρητής ζήτησε από τον διευθυντή του σχολείου να μειώσει τις διδακτικές ώρες του συγκεκριμένου δασκάλου, λόγω προβλήματος υγείας που αντιμετώπιζε.

Ο Χαρίλαος Βενιζέλος, που έλαβε ιδιαίτερα καλά σχόλια γενικά για τις γνώσεις και τη διδασκαλία του, και ειδικά για την ανάγνωση και την γυμναστική.

Ο Δημήτρης Καραμανάς, ο οποίος εργαζόταν μεθοδικά, ωστόσο δεν κατείχε διδακτική εμπειρία, όμως άκουσε προσεκτικά τις συμβουλές που έδωσε ο επιθεωρητής.

Τέλος, εκείνες τις μέρες που πραγματοποιήθηκε η επιθεώρηση μετέβη στο σχολείο η δασκάλα Βούλα Αλέπη. Ο επιθεωρητής δεν αξιολόγησε τη συγκεκριμένη εκπαιδευτικό, αφού η πρόσφατη μετάθεσή της στο σχολείο δεν επέτρεψε την δημιουργία μιας εικόνας του έργου της.

Ο επιθεωρητής προσθέτει ότι στο τέλος της επιθεώρησης του στο σχολείο, προσκάλεσε τους εκπαιδευτικούς στο γραφείο, προκειμένου να συζητήσει μαζί τους εκπαιδευτικά, διδακτικά και υπηρεσιακά θέματα.⁶

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ 1927-1928

Κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους 1927-1928 ο επιθεωρητής Ηλίας Πετρόπουλος συντάσσει την έκθεση επιθεωρήσεων για τα Δημοτικά Σχολεία και τα Νηπιαγωγεία

⁶ ΓΑΚ Ιστορικό Αρχείο Φλώρινας, Φάκελος «Εκθέσεις εκπαιδευτικής περιφέρειας Φλώρινας», εκθέσεις 1926-1927.

του Νομού Φλώρινας. Σύμφωνα με αυτή διαπιστώνουμε ότι τότε λειτουργούσε το Α' εξατάξιο αρρένων Φλώρινας και το Α' εξατάξιο θηλέων Φλώρινας. Το κτήριο στο οποίο λειτουργούσε το Αρρεναγωγείο φαίνεται να ήταν παλιό σπίτι ενός τούρκου, το οποίο αγόρασε η Ελληνική Κοινότητα, ωστόσο δεν ήταν κατάλληλο για σχολικό κτήριο. Διέθετε θρανία, χάρτες εικόνες, όργανα αριθμητικής και γεωμετρίας, εικόνες και βιβλιοθήκη. Επιπλέον, ο επιθεωρητής προσθέτει ότι το σχολείο είχε στη κατοχή του 1.500.000 δραχμές, ενώ οι εγγεγραμμένοι μαθητές ήταν 362.

Στη συνέχεια, καταγράφονται οι εκπαιδευτικοί του σχολείου. Ο Βασίλειος Παπαγεωργίου, ο οποίος σύμφωνα με τον επιθεωρητή είχε περασμένες αντιλήψεις σχετικά με τον τρόπο και τον σκοπό της διδασκαλίας, ενώ αρκούταν στην απλή μεταφορά των γνώσεων. Ο Θεόδωρος Αναστασίου χαρακτηρίζεται ικανός ως προς το διδακτικό του έργο, καθώς διατηρεί την προσοχή των παιδιών. Ο Δημήτριος Καραμηνάς, ο οποίος χαρακτηρίζεται ως εργατικός, αλλά και απρόσεκτος, αφού ο επιθεωρητής εντόπισε κενά κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας του. Ο Χαρίλαος Βενιζέλος, που ήταν ικανός, προσεκτικός και ενεργός. Ο Κωνσταντίνος Αναγνωστόπουλος, ο οποίος κατείχε εκπαιδευτική εμπειρία, διότι εργαζόταν αρκετά χρόνια ως δάσκαλος. Επιπλέον, είχε κατάλληλη εμφάνιση και συμπεριφορά. Τέλος, ο Αναστάσιος Κούλης, που δεν χαρακτηρίστηκε με ιδιαίτερα καλά σχόλια, αφού σύμφωνα με τον επιθεωρητή δεν κατείχε πολλές γνώσεις.⁷

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ 1930-1931

Στις 15 Ιουλίου του 1931 ο επιθεωρητής Γιούρτσης παραδίδει τη δική του έκθεση στο Υπουργείο Παιδείας. Σύμφωνα με αυτή, το έτος εκείνο στη Φλώρινα κατοικούσαν 13.000 κάτοικοι. Υπήρχαν 4 Δημοτικά Σχολεία και 4 Νηπιαγωγεία. Από τις 9 μέχρι και τις 13 Μαρτίου του 1931 πραγματοποιήθηκε η επιθεώρηση του Α' Δημοτικού Σχολείου Φλώρινας. Το κτήριο υπήρξε παλιό σπίτι, το οποίο κατά τη διάρκεια της Τουρκοκρατίας αγοράστηκε από την Ελληνική Κοινότητα, με σκοπό να λειτουργήσει ως σχολείο. Ωστόσο, η κατάστασή του δεν ήταν καλή και χρειαζόνταν χρήματα για να χτιστεί καινούργιο κτήριο. Επιπλέον, οι αίθουσες διδασκαλίας δεν ήταν πρακτικές, διότι ήταν μικρές και σκοτεινές. Το σχολείο διέθετε θρανία, τραπέζια και πολλά εποπτικά μέσα. Η βιβλιοθήκη δεν λειτουργούσε, καθώς εκκρεμούσε η άφιξη βιβλίων, ενώ ο κήπος καλλιεργούνταν από τους/τις μαθητές/τριες.

Στο σχολείο ήταν εγγεγραμμένα 389 παιδιά. Διευθυντής ήταν ο Βασίλειος. Εκπαιδευτικοί ήταν ο Βουτσιαδάης, ο Θεόδωρος Αναστασίου, ο Αθανάσιος Τριανταφυλλίδης, η Βασιλεία Διακοπούλου, η Βούλα Αλέπη και η Άρτεμις Γούτη. Οι παραπάνω κρίνονταν από τον επιθεωρητή για τις γνώσεις που κατείχαν, την διδακτική και διοικητική ικανότητα, τη φιλοπονία και τη κοινωνική εμφάνιση και δράση. Τέλος, ο επιθεωρητής προσθέτει ότι συμβούλεψε τους εκπαιδευτικούς με κάποιες παιδαγωγικές βελτιώσεις.⁸

⁷ ΓΑΚ Ιστορικό Αρχείο Φλώρινας, Φάκελος «Εκθέσεις εκπαιδευτικής περιφέρειας Φλώρινας», εκθέσεις 1917-1928.

⁸ ΓΑΚ Ιστορικό Αρχείο Φλώρινας, Φάκελος «Εκθέσεις εκπαιδευτικής περιφέρειας Φλώρινας», εκθέσεις 1930-1931.

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ 1931-1932

Κατά το σχολικό έτος 1931-1932 ο επιθεωρητής Σπ. Μένταυλος συνέταξε τη δική του έκθεση επιθεωρήσεων για τα σχολεία του Νομού Φλώρινας. Ο ίδιος επισημαίνει ότι δεν διέθετε άπλετο χρόνο για να αφιερώσει κατά τη διαδικασία επιθεώρησης των Σχολείων της Φλώρινας, επομένως, αυτή πραγματοποιήθηκε σε σύντομο χρονικό διάστημα. Συνεχίζει λέγοντας ότι κατά το χρονικό αυτό διάστημα πρότεινε την αλλαγή των μαθητών/τριων ως προς το ενδυματολογικό τομέα. Μέχρι τότε τα παιδιά πήγαιναν στο σχολείο με παλαιομακεδονική ενδυμασία, η εμφάνιση της οποίας είχε ήδη αρχίσει να ελαττώνεται ιδιαίτερα από μαθητές/τριες ανώτερων κοινωνικών στρωμάτων. Το γεγονός αυτό, σύμφωνα με τον επιθεωρητή, θα επηρέαζε και τα υπόλοιπα παιδιά, τα οποία με τη σειρά τους θα απομακρύνονταν από τη συγκεκριμένη ενδυματολογία.

Στη συνέχεια της έκθεσης παρουσιάζεται με λίγα λόγια η πόλη της Φλώρινας. Τότε διέθετε 13.000 κατοίκους, εκ των οποίων οι 1.500 ήταν πρόσφυγες από διάφορες περιοχές, όπως Πόντο, Θράκη και Σερβική Μακεδονία. Συνεπώς, υπήρχαν και διάφορες διαλέκτους.

Σχετικά με το Α' Δημοτικό Σχολείο της πόλης, ο επιθεωρητής Μένταυλος επισημαίνει ότι η κατάσταση του κτηρίου είναι μέτρια. Ωστόσο με ένα ποσό των 100.000 δραχμών θα μπορούσε να βελτιωθεί σημαντικά. Στη συνέχεια, καταγράφει τα υλικά του σχολείου. Σε αυτά συμπεριλαμβάνονταν θρανία, χάρτες, εικόνες και διάφορα άλλα. Έπειτα, περιγράφει τη κατάσταση της βιβλιοθήκης, που περιλάμβανε 70 βιβλία, καθώς και του κήπου, που καλλιεργούταν.

Έπειτα, ο επιθεωρητής καταγράφει τους μαθητές και τις μαθήτριες που φοιτούσαν σε κάθε τάξη του σχολείου, καθώς επίσης και τους εκπαιδευτικούς που δίδασκαν σε αυτό: Άρτεμις Γούτη δασκάλα Α' τάξης, Βασιλική Διακοπούλου δασκάλα Β' τάξης, Θεόδωρος Αναστασίου δάσκαλος Γ' τάξης, Αθανάσιος Τριανταφυλλίδης δάσκαλος Δ' τάξης, Βούλα Αλέπη δασκάλα της Ε' τάξης, ενώ παράλληλα έχει αναλάβει και τη διδασκαλία των περισσότερων μαθημάτων της Στ' τάξης.⁹

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ 1935-1936

Στις 23, 24 και 25 Ιανουαρίου ο επιθεωρητής Στ. Βασιλικόπουλος γράφει στην έκθεσή του για το Α' Δημοτικό Σχολείο Φλώρινας. Πιο συγκεκριμένα, καταγράφει ότι το σχολείο βρίσκεται σε ένα παλιό δημόσιο κτήριο και διαθέτει το ίδιο προαύλιο με το Β' Δημοτικό Φλώρινας. Έπειτα, καταγράφει την ποσότητα των υλικών που διαθέτει το σχολείο, όπως τα θρανία, τους πίνακες και τις σημαίες. Στη συνέχεια παρουσιάζεται η κατάσταση της βιβλιοθήκης και του σχολικού κήπου. Σύμφωνα με τον επιθεωρητή, η πρώτη περιλάμβανε 130 βιβλία, ενώ ο δεύτερος δεν αξιοποιούταν.

⁹ΤΑΚ Ιστορικό Αρχείο Φλώρινας, Φάκελος «Εκθέσεις εκπαιδευτικής περιφέρειας Φλώρινας», εκθέσεις 1931-1932.

Κατά τη διάρκεια του συγκεκριμένου σχολικού έτους, στο Α' Δημοτικό Φλώρινας φαίνεται να είναι εγγεγραμμένοι 195 μαθητές και 154 κορίτσια. Συνολικά, λοιπόν, φοιτούσαν 349 παιδιά. Αυτά χαρακτηρίζονται με πολύ καλά λόγια από τον επιθεωρητή, αφού διέθεταν καλή υγιεινή και ενδιαφέρονταν για τα μαθήματα.

Στη συνέχεια, ο επιθεωρητής Βασιλικόπουλος παρουσιάζει τους εκπαιδευτικούς που εργάστηκαν στο σχολείο κατά το έτος 1935-1936. Ξεκινά με τον Τρύφων Βρίτσιο, που εκτός από δάσκαλος ήταν και διευθυντής του σχολείου. Χαρακτηρίζεται ως ικανός ως προς τη διδακτική διαδικασία, ενώ παράλληλα διαθέτει καλή κοινωνική εμφάνιση και δράση. Επόμενος εκπαιδευτικός στην έκθεση είναι ο Αθανάσιος Τριανταφυλλίδης, που έλαβε παρόμοιους χαρακτηρισμούς με τον προηγούμενο δάσκαλο.

Έπειτα, παρουσιάζεται η Άρτεμις Σιούντα, η οποία έλαβε αρκετά καλούς χαρακτηρισμούς τόσο για τις γνώσεις της, όσο και για τη κοινωνική της δράση και εμφάνιση. Επόμενος στην έκθεση του επιθεωρητή είναι ο Γεώργιος Τσενές. Αυτός, έλαβε επίσης πολύ καλά σχόλια, εκτός από το γεγονός ότι φαίνεται να μη κατείχε ιδιαίτερες γνώσεις εκτός του αντικειμένου του. Επιπρόσθετα, στο σχολείο εργαζόταν και η δασκάλα Βασιλεία Λιακοπούλου, η οποία χαρακτηρίζεται ως ευπαρουσίαστη, ευσυνείδητη και φιλόπονη.

Τελευταία εκπαιδευτικός που αναγράφεται στην έκθεση του επιθεωρητή είναι η Δόμνα Τερπίνου, η οποία έλαβε θετικούς χαρακτηρισμούς, όμως η κοινωνική της εμφάνιση και δράση σχολιάστηκαν ως μέτριες.

Στη συνέχεια της έκθεσης, ο επιθεωρητής τονίζει ότι παραχώρησε στο προσωπικό του σχολείου 11 οδηγίες. Αρχικά, αναφέρει ότι θα πρέπει να παραδίδονται μαθήματα σχετικά με τη «πατριδογνωσία», αλλά και «Φυσιογνωστικά μαθήματα». Έπειτα, προσθέτει ότι οι μαθητές/τριες θα πρέπει να εντοπίζουν την αιτιώδη σχέση ανάμεσα στα μαθήματα της Γεωγραφίας και της Ιστορίας. Επιπρόσθετα, θα πρέπει να ασχοληθούν συστηματικά με μαθηματικές ασκήσεις, να αποφεύγεται η φασαρία απαντώντας ο μαθητής στον οποίον απευθύνεται η ερώτηση και να συμμετέχουν όλοι οι μαθητές.

Επιπλέον, ο επιθεωρητής επισημαίνει ότι ο εκπαιδευτικός δεν θα πρέπει να διατυπώνει κάτι που γνωρίζουν και μπορούν να διατυπώσουν οι ίδιοι/ες οι μαθητές/τριες. Επίσης, θα πρέπει να πραγματοποιείται η δραματοποίηση ιστορικών γεγονότων και παραμυθιών. Οι απορίες των μαθητών καλό θα ήταν να λύνονταν μέσω του διαλόγου. Οι αίθουσες συνίσταται να διαθέτουν γεωγραφικούς χάρτες, οι οποίοι θα χρησιμοποιηθούν για τη διεκπεραίωση ορισμένων μαθημάτων. Κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας του μαθήματος της γυμναστικής, οι ασκήσεις θα πρέπει να γυμνάζουν όλο το ανθρώπινο σώμα. Τέλος, ο επιθεωρητής συμπληρώνει λέγοντας ότι οι εκπαιδευτικοί οφείλουν να λάβουν ορισμένα συγγράμματα σχετικά με την ψυχολογία, την παιδαγωγική, την πατριδογνωσία κ.τ.λ., προκειμένου να εμπλουτίσουν τη διδασκαλία τους με τα παραπάνω περιεχόμενα, όπου αυτή υστερεί.

Στη συγκεκριμένη έκθεση του επιθεωρητή Βασιλικόπουλου, φαίνεται ότι σε μία αίθουσα του Α' Δημοτικού Σχολείου Φλώρινας στεγάστηκε το Β' Νηπιαγωγείο. Συνολικά εγγεγραμμένα ήταν 50 παιδιά και εργαζόταν μία Νηπιαγωγός.¹⁰

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ 1937-1938

Στη συγκεκριμένη έκθεση του επιθεωρητή, στη 27^η έκθεση παρουσιάζεται το Α' εξατάξιο Δημοτικό Σχολείο Φλώρινας. Η έκθεση συγγράφηκε από τις 17 Ιανουαρίου μέχρι και τις 10 Φεβρουαρίου το 1938. Πιο αναλυτικά, καταγράφεται ότι το σχολείο στεγάζεται σε διώροφο κτήριο με 7 αίθουσες, γραφείο, υπόγειο και αποθήκη. Η κατάσταση του σχολείου δεν φαίνεται να είναι καλή, αφού οι αίθουσες διδασκαλίας, ο φωτισμός και ο αερισμός χαρακτηρίζονται ως ανεπαρκής, ενώ δεν τηρούνται οι όροι υγιεινής και παιδαγωγικής. Επιπρόσθετα, το σχολείο διαθέτει προαύλιο και αποχωρητήρια.

Επιπλέον, το σχολείο διαθέτει 77 θρανία, 8 πίνακες, 2 αρχειοθήκες και διάφορα άλλα υλικά για την διεξαγωγή των μαθημάτων. Επιπλέον, υπάρχει σχολική βιβλιοθήκη που περιλαμβάνει 225 βιβλία και αρχείο, καθώς και σχολικό κήπο, ο οποίος δεν βρίσκεται σε καλή κατάσταση.

Κατά τη διάρκεια του συγκεκριμένου σχολικού έτους, στο Α' Δημοτικό Φλώρινας φοιτούσαν 188 μαθητές και 138 μαθήτριες. Επομένως, υπήρχαν συνολικά 326 παιδιά, η κατάσταση των οποίων χαρακτηρίζεται ικανοποιητική. Ωστόσο, κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους υπήρξε απουσία εκπαιδευτικού, την οποία προσπάθησαν να καλύψουν, ώστε να μην παρατηρηθούν επιπτώσεις στις επιδόσεις των μαθητών/τριων.

Στη συνέχεια της έκθεσης, ο επιθεωρητής περιγράφει τη κατάσταση του διδακτικού προσωπικού που εργαζόταν στο σχολείο. Πρώτα από όλα, παρουσιάζεται ο εκπαιδευτικός Βρίτσιος Τρύφων, ο οποίος διετέλεσε ως διευθυντής και δάσκαλος. Χαρακτηρίζεται ως εργατικός και αγαπητός. Έπειτα, καταγράφεται ο Τριανταφυλλίδης Αθανάσιος. Υπήρξε ήρεμος, εργατικός και αγαπητός δάσκαλος. Η επόμενη δασκάλα που υπάρχει στην έκθεση είναι η Σιούντα Άρτεμις. Η συγκεκριμένη εκπαιδευτικός χαρακτηρίζεται από τον επιθεωρητή ως εργατική, προσεκτική, με καλή εικόνα και αρκετές γνώσεις, ωστόσο επισημαίνεται το γεγονός ότι έχει αδύναμη φωνή, με αποτέλεσμα να μην ακούγεται στα τελευταία θρανία της τάξης της.¹¹

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ 1938-1939

Στην 25^η έκθεση του επιθεωρητή Αλεξόπουλου αναγράφεται το Α' Δημοτικό Σχολείο Φλώρινας. Η έκθεση γράφτηκε στις 11 και 12 Ιανουαρίου το 1939. Το συγκεκριμένο σχολείο βρίσκεται σε παλιό διώροφο κτήριο με 7 αίθουσες διδασκαλίας, γραφείο και αποθήκη. Η έκταση των αιθουσών είναι περιορισμένη, ενώ ο φωτισμός και ο

¹⁰ ΓΑΚ Ιστορικό Αρχείο Φλώρινας, Φάκελος «Εκθέσεις εκπαιδευτικής περιφέρειας Φλώρινας», εκθέσεις 1935-1936.

¹¹ ΓΑΚ Ιστορικό Αρχείο Φλώρινας, Φάκελος «Εκθέσεις εκπαιδευτικής περιφέρειας Φλώρινας», εκθέσεις 1937-1938.

αερισμός του σχολείου μη επαρκής. Το κτήριο συντηρείται σε καλή κατάσταση, όμως δεν διαθέτει την απαραίτητη υγιεινή και τους όρους παιδαγωγικής που αρμόζουν. Επιπλέον, διέθετε αυλή ικανοποιητικών διαστάσεων.

Ως προς τα υλικά του σχολείου, αυτό περιλάμβανε 82 θρανία, 8 πίνακες, αριθμητήριο, αναγνωστήριο, και πολλά άλλα υλικά που βοηθούσαν στην εκτέλεση του εκπαιδευτικού και διδακτικού έργου. Η βιβλιοθήκη περιλάμβανε 230 βιβλία και ένα καλά διατηρημένο αρχείο. Ο σχολικός κήπος δεν αξιοποιούνταν.

Κατά τη διάρκεια του συγκεκριμένου σχολικού έτους φοιτούσαν 159 αγόρια και 125 κορίτσια. Συνολικά, υπήρχαν 284 μαθητές/τριες. Η κατάσταση των παιδιών ήταν αρκετά καλή, αφού ο επιθεωρητής χαρακτηρίζει ικανοποιητική τη συμπεριφορά, την υγιεινή και την επίδοσή τους.

Στη συνέχεια της έκθεσής του, ο επιθεωρητής Αλεξόπουλος καταγράφει το διδακτικό προσωπικό που εργάστηκε στο συγκεκριμένο σχολείο. Ξεκινά με τον εκπαιδευτικό Βρίτσιο Τρύφων. Υπήρξε διευθυντής του σχολείου και δάσκαλος. Αναγράφονται ιδιαίτερα καλοί χαρακτηρισμοί, όπως "ευσυνείδητος" και "αξιοπρεπής", ενώ επισημαίνεται πως κατέχει την εκτίμηση των μαθητών/τριων και των γονέων.

Έπειτα, αναγράφεται ο εκπαιδευτικός Γερμανός Αναστάσιος. Ο συγκεκριμένος χαρακτηρίζεται επαρκής ως προς την εργασία του, όμως απέφευγε τις σχέσεις με συναδέλφους και γονείς.

Επιπρόσθετα, παρουσιάζεται ο δάσκαλος Δελαπόρτας Ταξιάρχης. Αυτός διακρίνεται με αρκετά καλά σχόλια από τον επιθεωρητή, αφού αυτός τον χαρακτηρίζει ως αξιοπρεπή εργατικό και ήρεμο, με εξαιρετική εμφάνιση και δράση.

Στη συνέχεια αναφέρεται η Σιούντα Άρτεμις. Η συγκεκριμένη δασκάλα φαίνεται να κατέχει γνώσεις, οι οποίες, όμως, περιορίζονται στα πλαίσια της διδακτέας ύλης. Ωστόσο, η κοινωνική της εμφάνιση και η δράση της χαρακτηρίζεται ως πολύ καλή.

Έπειτα, αναγράφεται η Ρεσνάλη Πολεμής. Χαρακτηρίζεται ως εργατική με εξαιρετική εμφάνιση και δράση, γνωρίζει αρκετά καλά τη διδακτέα ύλη, αλλά δεν κατέχει γνώσεις εκτός του αντικειμένου της.

Επόμενη εκπαιδευτικός στην έκθεση του επιθεωρητή είναι η Αθηναίου Βασιλεία. Η συγκεκριμένη εκπαιδευτικός χαρακτηρίζεται με σχεδόν ίδια περιγραφή που δόθηκε και στην προηγούμενη εκπαιδευτικό της έκθεσης.

Επιπρόσθετα, στην συγκεκριμένη έκθεση του επιθεωρητή Αλεξόπουλου στις 12 Ιανουαρίου το 1939 καταγράφεται η κατάσταση του Β' Νηπιαγωγείου Φλώρινας, το οποίο βρίσκεται σε μία από τις αίθουσες του Α' Δημοτικού Σχολείου Φλώρινας. Η αίθουσα αυτή χαρακτηρίζεται ως ανθυγιεινή. Στο Νηπιαγωγείο φοιτούν 49 παιδιά και εργάζεται μία εκπαιδευτικός.¹²

¹² ΓΑΚ Ιστορικό Αρχείο Φλώρινας, Φάκελος «Εκθέσεις εκπαιδευτικής περιφέρειας Φλώρινας», εκθέσεις 1938-1939.

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ 1939-1940

Κατά το σχολικό έτος 1939-1940 συγγράφηκε η έκθεση του επιθεωρητή Αλεξόπουλου. Σχετικά με το Α' Δημοτικό Σχολείο Φλώρινας καταγράφεται ότι αυτό στεγαζόταν σε παλιό διώροφο κτήριο και αποτελούταν από 7 αίθουσες διδασκαλίας, γραφείο και αποθήκη. Οι αίθουσες χαρακτηρίζονται ως περιορισμένης έκτασης, ενώ ο φωτισμός και ο αερισμός ήταν ελλιπής. Επιπλέον, το σχολικό κτήριο διαθέτει προαύλιο και αποχωρητήρια. Επιπρόσθετα, παρατηρείται ότι το κτήριο διατηρείται σε καλή κατάσταση, χωρίς ωστόσο να εφαρμόζει τους κανόνες υγιεινής και παιδαγωγικής.

Σχετικά με τα υλικά που κατείχε το σχολείο, διαπιστώνεται πως ήταν ικανοποιητικά εφοδιασμένο, καθώς περιείχε αρκετά θρανία, γεωγραφικούς χάρτες, υδρόγειο σφαίρα, όργανα φυσικής, θρησκευτικές εικόνες, σημαία και διάφορα άλλα.

Επίσης, ο επιθεωρητής προσθέτει ότι η βιβλιοθήκη περιλάμβανε 230 βιβλία και αρχείο, αλλά και κήπο που ήταν απεριποίητος.

Συνολικά στο σχολείο φοιτούσαν 123 αγόρια και 118 κορίτσια, δηλαδή 241 μαθητές και μαθήτριες. Η κατάσταση των μαθητών/τριων, η συμπεριφορά τους, καθώς και οι επιδόσεις τους χαρακτηρίζονται αρκετά ικανοποιητικά. Σημειώνεται και η προσφορά μαθητικού συσσιτίου προς τους άπορους μαθητές/τριες. Επιπλέον, καταγράφεται ότι το σχολείο κατά τη διάρκεια του συγκεκριμένου έτους λειτούργησε ως πεντατάξιο, αφού κάποιος/α από τους εκπαιδευτικούς είχε λάβει άδεια.

Έπειτα, ο επιθεωρητής Αλεξόπουλος περιγράφει το διδακτικό προσωπικό του Α' Δημοτικού Σχολείου Φλώρινας. Αρχικά, αναφέρει τον εκπαιδευτικό Βρίτσο Τρύφων, ο οποίος ήταν διευθυντής του σχολείου και δάσκαλος. Στην έκθεση παρουσιάζεται με αρκετά καλούς χαρακτηρισμούς, όπως αγαπητός, φιλότιμος, ευγενής και πειθαρχικός.

Στη συνέχεια, καταγράφεται ο Γερμανός Αναστάσιος. Ο συγκεκριμένος εκπαιδευτικός, σύμφωνα με τον Αλεξόπουλο, είναι εργατικός και ικανός ως προς τη διδακτική διαδικασία, ωστόσο αποφεύγει κοινωνικές επαφές και δράσεις.

Επόμενη εκπαιδευτικός που συναντάμε στην έκθεση είναι η Σιούντα Άρτεμις, η οποία αποχώρησε από το σχολείο και στη θέση της μεταφέρθηκε ο εκπαιδευτικός Μαρινάκος Κων. από το Δημοτικό Σχολείο Πολυπτάμου. Ο συγκεκριμένος υπήρξε αποτελεσματικός.

Συμπληρωματικά, στο σχολείο εργάστηκε και η εκπαιδευτικός Ρεσναλή Πολεμής. Αυτή φαίνεται να είναι αγαπητή και σεμνή, όμως ο επιθεωρητής αναφέρει ότι δεν διαπρέπει ως προς την πειθαρχικότητα, καθώς στοχεύει στην επίτευξη των προσωπικών της συμφερόντων.

Τέλος, αναγράφεται η εκπαιδευτικός Διακοπούλου Βασιλεία. Ο επιθεωρητής Αλεξόπουλος δεν χαρακτήρισε τη συγκεκριμένη δασκάλα, καθώς αυτή εργάστηκε ελάχιστες μέρες και έπειτα έλαβε άδεια λόγω κύησης.

Στην έκθεση του επιθεωρητή υπάρχει και το Β' μονοτάξιο Νηπιαγωγείο Φλώρινας, το οποίο στεγάστηκε σε μία από τις αίθουσες του Α' Δημοτικού Σχολείου. Στο

Νηπιαγωγείο κατά το σχολικό έτος 1939-1940 φοιτούσαν 40 παιδιά και 2 εκπαιδευτικοί.¹³

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ 1945-1946

Ο Κωνσταντίνος Μπάλλας ανέλαβε την επιθεώρηση των σχολείων της Φλώρινας, κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους 1945-1946. Στις 28 Ιανουαρίου 1946 πραγματοποιήθηκε η επιθεώρηση του Α' εξατάξιου Δημοτικού Σχολείου Φλώρινας. Σύμφωνα με την συγκεκριμένη έκθεση, το σχολείο αφορούσε το νότιο τμήμα της πόλης και είχε 244 μαθητές και μαθήτριες.

Το κτήριο ήταν διώροφο και περιλάμβανε 7 αίθουσες διδασκαλίας, γραφείο και αποθήκη. Τα δωμάτια που χρησιμοποιούνταν ως αίθουσες ήταν μικρά, ενώ παράλληλα δεν υπήρχε ο κατάλληλος φωτισμός και αερισμός. Υπήρξε ανάγκη επισκευής του κτηρίου, η οποία όμως δεν πραγματοποιήθηκε, αφού η κατοχή στάθηκε εμπόδιο. Εξάλλου, η εγκατάσταση διαφόρων στρατευμάτων στο σχολείο επιδείνωσαν τη κατάστασή του. Ο επιθεωρητής επισημαίνει το γεγονός ότι από την απελευθέρωση μέχρι και την ημέρα της επιθεώρησης στο σχολικό κτήριο ήταν εγκατεστημένα τα Αγγλικά στρατεύματα.

Εκείνο το σχολικό έτος στο Α' Δημοτικό δεν υπήρχαν τα απαραίτητα έπιπλα, εποπτικά μέσα, καθώς επίσης ούτε βιβλιοθήκη και σχολικός κήπος. Η φοίτηση των μαθητών/τριων ήταν κανονική. Αναλυτικά, υπήρχαν 114 αγόρια και 130 κορίτσια. Οι εκπαιδευτικοί που εργάζονταν στο σχολείο ήταν συνολικά 6.

Ο Βρίτσιος Τρύφων ήταν και ο διευθυντής του σχολείου. Το υπόλοιπο προσωπικό απαρτιζόταν από τον Δελαπόρτα Ταξιάρχη, τον Γερμανό Αναστάσιο, τη Ρεσνάλη Πολεμής, τη Καρούτσου Μαρία και την Παντελή Ευαγγελία. Όμως, ο επιθεωρητής παρακολούθησε μόνο τον Δελαπόρτα Ταξιάρχη. Είχε αναλάβει τη διδασκαλία των μαθημάτων της Α' τάξης. Τονίζει το γεγονός ότι ο συγκεκριμένος δάσκαλος κατάφερε να γίνει ιδιαίτερα αγαπητός στα χωριά που δίδασκε παλαιότερα, αλλά και στη Φλώρινα. Σχεδόν όλοι οι κάτοικοι εκτιμούσαν τον εκπαιδευτικό, τη μόρφωσή του και τις δράσεις του.¹⁴

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ 1946-1947

Κατά το σχολικό έτος 1946-1947 ο επιθεωρητής Κωνσταντίνος Μπάλλας συντάσσει τη δική του έκθεση για τα σχολεία της Περιφέρειας Φλώρινας. Τον Ιανουάριο του 1947 πραγματοποίησε την επιθεώρησή του στο Α' Δημοτικό Σχολείο Φλώρινας. Σε αυτή, αρχικά αναφέρει ότι το σχολείο βρίσκεται στο νοτιοανατολικό σημείο της πόλης, ενώ ο αριθμός των εγγεγραμμένων μαθητών/τριων μειώθηκε εξαιτίας της νέας διαρρύθμισης που έλαβε χώρα. Ακολουθεί η περιγραφή του σχολικού κτηρίου. Πιο συγκεκριμένα, το σχολείο περιλάμβανε 7 αίθουσες διδασκαλίας, ένα γραφείο, αλλά

¹³ ΓΑΚ Ιστορικό Αρχείο Φλώρινας, Φάκελος «Εκθέσεις εκπαιδευτικής περιφέρειας Φλώρινας», εκθέσεις 1939-1940

¹⁴ ΓΑΚ Ιστορικό Αρχείο Φλώρινας, Φάκελος «Εκθέσεις εκπαιδευτικής περιφέρειας Φλώρινας», εκθέσεις 1945-1946

και μία αποθήκη. Οι αίθουσες χαρακτηρίζονται μικρές, ενώ ο προσανατολισμός του κτηρίου ακατάλληλος.

Επιπλέον, ο επιθεωρητής προσθέτει ότι μέχρι και τον Μάρτιο του 1946 στο κτήριο βρίσκονταν Αγγλικά στρατεύματα. Έκτος αυτού, ανά περιόδους είχαν εγκατασταθεί Ελληνικά, Ανταρτικά αλλά και Γερμανικά στρατεύματα, με αποτέλεσμα η κατάσταση του κτηρίου να χαρακτηρίζεται ως άθλια.

Επιπρόσθετα, αναφέρεται ότι το σχολείο απέκτησε τα απαραίτητα έπιπλα, όπως θρανία, τραπέζια, θερμάστρα και βιβλιοθήκη. Επίσης, απέκτησε και κάποια εποπτικά μέσα, όπως γεωγραφικούς χάρτες, χριστιανικές εικόνες κλπ. Όμως, το σχολείο στερούνταν σχολικά βιβλία τόσο για τους/τις μαθητές/τριες, όσο και για τους εκπαιδευτικούς, καθώς επίσης και σχολικό κήπο.

Στη συνέχεια, ο επιθεωρητής καταγράφει την κατάσταση της φοίτησης των μαθητών/τριων, η οποία ήταν κανονική, χωρίς να παρουσιάζονται προβλήματα. Συνολικά φοιτούσαν 149 μαθητές και 140 μαθήτριες, δηλαδή 289 παιδιά.

Έπειτα, ο επιθεωρητής γράφει το Β' μέρος της έκθεσής του, στο οποίο καταγράφει τους 9 εκπαιδευτικούς του σχολείου. Αρχικά, αναφέρει τον Βρίτσιο Τρύφων, ο οποίος ήταν δάσκαλος της Ε' τάξης και ο διευθυντής του σχολείου. Αυτός λαμβάνει αρκετά καλούς χαρακτηρισμούς από τον επιθεωρητή, αφού αναφέρει ότι κατέχει μόρφωση, είναι πειθαρχικός και διαθέτει καλές κοινωνικές αρχές. Ο Γερμανός Αναστάσιος, ο οποίος διέθετε εκπαιδευτική εμπειρία αρκετών χρόνων, ήταν πειθαρχικός, σεβόταν την ιεραρχία και κατείχε καλή διαγωγή.

Επόμενη εκπαιδευτικός είναι η Καρούτσου Μαρία, που χαρακτηρίζεται ως εργατική, σεμνή με εγκυκλοπαιδική και κοινωνική μόρφωση. Ο επιθεωρητής επισημαίνει το γεγονός ότι η συγκεκριμένη δασκάλα έδινε ιδιαίτερη έμφαση στην εξέλιξη. Για τον λόγο αυτό ενδιαφερόταν για την επιστήμη της Παιδαγωγικής και ωθούσε τους/τις μαθητές/τριες στην αυτενέργεια. Η Θωμαΐδου Παναγιώτα ήταν νηπιαγωγός, όμως για διάφορους λόγους μεταφέρθηκε στο Α' Δημοτικό Σχολείο και πραγματοποιούσε τα μαθήματα της Β' τάξης. Ο επιθεωρητής την περιγράφει εργατική, προσθέτει ότι κατέχει γνώσεις, σεβεται την ιεραρχία και χρησιμοποιεί εποπτικά μέσα στην διδασκαλία της.

Ο Σουμελίδης Κωνσταντίνος άνηκε σε άλλο σχολείο, ωστόσο εργαζόταν στο Α' Δημοτικό για λόγους ασφάλειας και δίδασκε στη Γ' τάξη. Δεν έδειξε κάποιο ενδιαφέρον για κοινωνική δράση και περιοριζόταν στην απλή μετάδοση γνώσεων. Δεν κατείχε αρκετές γνώσεις, αλλά και δεν προσπαθούσε να τις αποκτήσει. Επιπλέον, ήταν πειθαρχικός και σεβόταν την ιεραρχία. Η Γροσδούλη Αθηνά δεν κατείχε παιδαγωγικές γνώσεις, αλλά ούτε και κοινωνική δράση. Δεν προσπαθούσε να κατακτήσει επιπλέον γνώσεις και δεν ήταν δημιουργική. Ήταν πειθαρχική, σεβόταν την ιεραρχία και είχε καλές κοινωνικές αρχές.¹⁵

¹⁵ ΓΑΚ Ιστορικό Αρχείο Φλώρινας, Φάκελος «Εκθέσεις εκπαιδευτικής περιφέρειας Φλώρινας», εκθέσεις 1946-1947.

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ 1948-1949

Κατά το σχολικό έτος 1948-1949 τα σχολεία της Φλώρινας επιθεώρησε ο Κωνσταντίνος Μπάλλας. Στις πρώτες σελίδες της έκθεσής του επεξηγεί την βαθμολογική κλίμακα, σύμφωνα με την οποία κατηγοριοποιεί και αξιολογεί τους εκπαιδευτικούς της Περιφέρειας. Πιο αναλυτικά, οι εκπαιδευτικοί αξιολογούνται επιστημονικώς, διδακτικώς, διοικητικώς, ως προς την εκτέλεση των καθηκόντων τους, ως προς τη συμπεριφορά εντός και εκτός σχολείου και ως προς την ενδοσχολική και εξωσχολική δράση. Για όλους αυτούς τους τομείς υπήρχαν 5 χαρακτηρισμοί, από τον καλύτερο προς τον χειρότερο.

Στις 17/12/1948 ο Μπάλλας πραγματοποίησε την επιθεώρησή του στο Α' Δημοτικό Σχολείο Φλώρινας. Δεν καταγράφει λεπτομέρειες αναφορικά με το κτήριο, τα έπιπλα, τα εποπτικά μέσα και τον κήπο, καθώς αυτά καταγράφονται λεπτομερώς στην προηγούμενη έκθεση που έγραψε το 1946-1947. Επιπρόσθετα, ο επιθεωρητής τονίζει το γεγονός ότι το κτήριο υπέστη φθορές εξαιτίας του βομβαρδισμού των σλαυκοκομμουνιστών, αλλά και από την αξιοποίηση ορισμένου χώρου του σχολείου από τους συμμοριόπληκτους.

Επομένως, το σχολείο δεν ανταποκρίνεται στις προϋποθέσεις της παιδαγωγικής και της υγιεινής. Κατά τη διάρκεια του συγκεκριμένου σχολικού έτους φοιτούσαν στο σχολείο 456 μαθητές και μαθήτριες, εκ των οποίων 238 ήταν αγόρια και 218 κορίτσια.

Στο Β' μέρος της έκθεσης ο επιθεωρητής καταγράφει τους εκπαιδευτικούς του σχολείου, που ήταν 11. Ο μεγάλος αριθμός των εκπαιδευτικών αιτιολογείται εξαιτίας του μεγάλου αριθμού μαθητών/τριων, που οδήγησε στην δημιουργία επιπλέον τμημάτων. Αρχικά, αναφέρεται ο δάσκαλος Γερμανός Αναστάσιος, ο οποίος δεν αξιολογείται στη συγκεκριμένη έκθεση, διότι ο επιθεωρητής καταγράφει τις σελίδες των προηγούμενων εκθέσεων στις οποίες καταγράφει αναλυτικά τους χαρακτηρισμούς.

Για τον Παπαθανασίου Αλέξανδρο υπήρχε επίσης η περιγραφή του σε προηγούμενη έκθεση, ωστόσο παρουσιάζεται φιλότιμος, χωρίς όμως να παρουσιάζει κοινωνική δράση. Και η Καρούτσου Μαρία περιγράφεται επίσης σε προηγούμενη έκθεση. Η Χριστοφίδου Μαρία ήταν νεαρή σε ηλικία και δεν κατείχε διδακτική εμπειρία. Ο επιθεωρητής αποφεύγει να της αποδώσει αναλυτικούς χαρακτηρισμούς, όμως επισημαίνει το γεγονός ότι θα πρέπει να μελετήσει για να διευρύνει τις γνώσεις της, και ότι διαθέτει καλές κοινωνικές αρχές.

Η Παπαθεοδωρίδου Ευαγγελία είχε μεταφερθεί στο Α' Δημοτικό για λόγους ασφαλείας και είχε αναλάβει τα μαθήματα της Β' τάξης. Σύμφωνα με τον επιθεωρητή, η συγκεκριμένη δασκάλα δεν εμφάνισε την αναμενόμενη βελτίωση, αλλά αντίθετα παρουσίασε διάφορα ελαττώματα, όπως ήταν η ανάρμοστη συμπεριφορά της απέναντι στους/στις μαθητές/τριες, αλλά και προς τους συναδέλφους της.¹⁶

¹⁶ ΓΑΚ Ιστορικό Αρχείο Φλώρινας, Φάκελος «Εκθέσεις εκπαιδευτικής περιφέρειας Φλώρινας», εκθέσεις 1948-1949.

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ 1950-1951

Στις 10 και 11 Μαΐου του 1951 ο Κωνσταντίνος Μάργαρης επιθεωρεί το Α' εξατάξιο Δημοτικό Σχολείο Φλώρινας. Σύμφωνα με αυτόν, το σχολείο ήταν παλιό, αλλά βρισκόταν σε καλή κατάσταση. Περιλάμβανε 8 αίθουσες διδασκαλίας, γραφείο, ενώ παράλληλα μέσα σε αυτό λειτουργούσε διτάξιο Νηπιαγωγείο. Διέθετε τα αναγκαία έπιπλα και εποπτικά μέσα. Διατηρούσε αρχείο, καθώς και επαρκείς πόρους. Επιπρόσθετα, στο σχολείο υπήρχε και μαθητικό συσσίτιο που παρεχόταν σε όλα τα παιδιά. Οι μαθητές και μαθήτριες του σχολείου ήταν στο σύνολο 187.

Ο Λαβασίδης Στυλιανός ήταν δάσκαλος της Στ' τάξης. Χαρακτηρίζεται ως εργατικός, βοηθούσε στο μαθητικό συσσίτιο και στην καλή εμφάνιση του σχολείου. Η Ρεσνάλη Πολεμής ήταν δασκάλα της Ε' τάξης. Ήταν επιμελής, ευσυνείδητη και αξιοπρεπής, ενώ παράλληλα εργαζόταν και στα κατηχητικά σχολεία. Διευθυντής του σχολείου ήταν ο Γερμανός Αναστάσιος, ο οποίος δίδασκε στην Δ' τάξη. Διηύθυνε καλά το σχολείο, ωστόσο παρατηρήθηκαν συγκρούσεις μεταξύ του δασκάλου και των συναδέλφων του. Επίσης, δεν σημειώθηκε καμία εξωσχολική δράση. Ο Ζελεβάρης Νικόλαος ήταν ο δάσκαλος της Γ' τάξης. Χαρακτηρίζεται ως πειθαρχικός, αξιοπρεπής και εργατικός. Κατείχε επαγγελματική κατάρτιση, ωστόσο ο επιθεωρητής τον συμβούλευσε να αφοσιωθεί περισσότερο στο έργο του.¹⁷

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ 1951-1952

Κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους 1951-1952 επιθεωρητής Φλώρινας υπήρξε ο Γεώργιος Παλλάς. Στις 8/2/1952 πραγματοποίησε την επιθεώρησή του στο Α' εξατάξιο Δημοτικό Σχολείο Φλώρινας. Στην έκθεση ο επιθεωρητής περιορίζεται στην αξιολόγηση δύο εκπαιδευτικών του σχολείου.

Πρώτος είναι ο Παπαθανασίου Αλέξανδρος. Ο συγκεκριμένος δάσκαλος φρόντιζε για την ανάπτυξη και τη πρόοδο της σκέψης των μαθητών/τριων του και τους ωθούσε στην αυτενέργεια. Διάβαζε επιστημονικά βιβλία και νοιαζόταν για την εργασία του. Ο επιθεωρητής χαρακτηρίζει το έργο του ως «λίαν ευδόκιμος». Δεύτερη εκπαιδευτικός ήταν η Καρούτσου Μαρία. Κατά τη παρακολούθηση της διδασκαλίας της, ο επιθεωρητής παρατήρησε δυσκολία των μαθητών/τριων στην επίλυση μαθηματικών πράξεων. Για τον λόγο αυτό, δέχθηκε οδηγίες από τον επιθεωρητή, τις οποίες δήλωσε πως θα ακολουθήσει. Το έργο της έλαβε τον χαρακτηρισμό «ευδόκιμος».¹⁸

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ 1952-1953

Κατά το σχολικό έτος 1952-1953 ο Γεώργιος Πάλλας ήταν επιθεωρητής Φλώρινας και έγραψε την έκθεση επιθεωρήσεων. Στις 18 Ιανουαρίου 1953 επιθεώρησε το Α' Δημοτικό Σχολείο Φλώρινας. Αρχικά, περιγράφει το διδακτήριο. Συγκεκριμένα, αναφέρει ότι αυτό χτίστηκε για να χρησιμοποιηθεί ως σπίτι. Επομένως, η

¹⁷ΓΑΚ Ιστορικό Αρχείο Φλώρινας, Φάκελος «Εκθέσεις εκπαιδευτικής περιφέρειας Φλώρινας», εκθέσεις 1950-1951.

¹⁸ ΓΑΚ Ιστορικό Αρχείο Φλώρινας, Φάκελος «Εκθέσεις εκπαιδευτικής περιφέρειας Φλώρινας», εκθέσεις 1951-1952.

διαρρύθμιση και η κατασκευή του είναι διαμορφωμένη για οικεία. Έπειτα, καταγράφει τα υλικά. Προσθέτει ότι το σχολείο διαθέτει τα απαραίτητα θρανία, χάρτες και εικόνες. Στη συνέχεια, καταγράφει ότι η βιβλιοθήκη περιείχε 143 θρανία. Ο σχολικός κήπος είχε περίφραξη και καλλιεργούταν.

Οι εγγεγραμμένοι μαθητές και οι εγγεγραμμένες μαθήτριες ήταν συνολικά 196. Όμως, οι παρόντες ήταν 189.

Έπειτα, ο επιθεωρητής καταγράφει το προσωπικό του σχολείου. Αρχίζει με την Ρεσνάλη Πολεμής. Ήταν δασκάλα της Α' τάξης και χρησιμοποιούσε αρκετά εποπτικά μέσα κατά τη διαδικασία της διδασκαλίας της. Ήταν επιστημονικά καταρτισμένη, βοηθούσε φιλανθρωπικά και ασχολούταν με την κατηχητική εκπαίδευση. Ο επιθεωρητής χαρακτήρισε την υπηρεσία της ως «λίαν ευδόκιμος». Η Παυλίδου Μαρία ήταν δασκάλα της Β' τάξης. Κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας της ο επιθεωρητής παρατήρησε ότι αυτή ακολουθεί της διδακτικές αρχές του νέου σχολείου. Όμως, η εκπαιδευτικός νοσούσε από μία ασθένεια, και αυτό επηρέαζε την εργασία της. Η υπηρεσία της χαρακτηρίστηκε ως «ευδόκιμος». ¹⁹

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ 1953-1954

Κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους 1953-1954 επιθεωρητής Φλώρινας υπήρξε ο Γεώργιος Πάλλας. Στις 7 Απριλίου 1954 επιθεώρησε το Α' Δημοτικό Σχολείο Φλώρινας. Τονίζει ότι δεν καταγράφονται στοιχεία σχετικά με το κτήριο, τα υλικά, τη βιβλιοθήκη και τον σχολικό κήπο, επειδή αυτά παρέμειναν ίδια, όπως και στο προηγούμενο σχολικό έτος και υπάρχουν αναλυτικά στη προηγούμενη έκθεση.

Κατά το συγκεκριμένο σχολικό έτος, στο σχολείο φοιτούσαν 110 μαθητές και 92 μαθήτριες. Συνολικά, υπήρχαν 202 παιδιά. Έπειτα, περιγράφονται κάποιοι εκπαιδευτικοί του σχολείου. Η Καρούτσου Μαρία ήταν δασκάλα της Α' Δημοτικού. Υπήρξε αφοσιωμένη στο διδακτικό της έργο και πειθαρχική. Ασχολούταν με τις σχολικές γιορτές και με την εμφάνιση του σχολείου. Το έργο της χαρακτηρίστηκε «λίαν ευδόκιμος».

Η Δημητρίου Ελένη δίδασκε στο Α' Δημοτικό λόγω απόσπασης. Ήταν αφοσιωμένη, ηθική και πειθαρχική. Η υπηρεσία της έλαβε τον χαρακτηρισμό «ευδόκιμος». Η Ρεσνάλη Πολεμής χαρακτηρίστηκε, όπως και οι προηγούμενες δασκάλες, ως αφοσιωμένη, ηθική και πειθαρχική, ενώ ο επιθεωρητής τόνισε την αγάπη και την ενασχόλησή της με τη θρησκεία. Επίσης, χαρακτήρισε την υπηρεσία της ως «λίαν ευδόκιμος». Η Παυλίδου Μαρία ήταν εργατική, πειθαρχική, ενώ το έργο της ήταν «ευδόκιμο». ²⁰

¹⁹ ΓΑΚ Ιστορικό Αρχείο Φλώρινας, Φάκελος «Εκθέσεις εκπαιδευτικής περιφέρειας Φλώρινας», εκθέσεις 1952-1953.

²⁰ ΓΑΚ Ιστορικό Αρχείο Φλώρινας, Φάκελος «Εκθέσεις εκπαιδευτικής περιφέρειας Φλώρινας», εκθέσεις 1953-1954.

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ 1955-1956

Για το σχολικό έτος 1955-1956 ο επιθεωρητής Παλλάς έγραψε την έκθεση για τα σχολεία της περιφέρειας Φλώρινας. Αρχικά, αναφέρει ότι το διδακτήριο ήταν εξατάξιο, διώροφο κτήριο και είχε προαύλιο, το οποίο μοιραζόταν με το Β' Δημοτικό Σχολείο Φλώρινας. Στα υλικά καταγράφει ότι υπήρχαν ικανοποιητικά σε αριθμό θρανία, εικόνες, καθώς επίσης και χάρτες. Η βιβλιοθήκη ήταν σε καλή κατάσταση, αφού περιείχε βιβλία εγκυκλοπαιδικά, παιδαγωγικά και βοηθητικά. Όμως, δεν παρατηρήθηκε αξιοποίηση του σχολικού κήπου.

Οι εγγεγραμμένοι/ες μαθητές/τριες ήταν 231, εκ των οποίων τα 115 ήταν αγόρια και τα 116 ήταν κορίτσια. Οι μαθητές/τριες που ήταν παρόντες/ούσες ήταν 217, ενώ αυτοί/ες που συμμετείχαν στο συσσίτιο ήταν 185. Δάσκαλος, αλλά και διευθυντής του σχολείου ήταν ο Στεργιόπουλος Ιωάννης. Ήταν ευσυνείδητος ως προς την εκτέλεση των καθηκόντων του, αφοσιωμένος και ασχολούταν με την Παιδαγωγική επιστήμη. Η δασκάλα Παυλίδου Μαρία κατάφερνε να κεντρίζει τη προσοχή των μαθητών/τριων της και να τους/τις οδηγεί στην αυτενέργεια, ενώ παράλληλα καλλιεργούσε τη κρίση τους.

Ο εκπαιδευτικός Πανίδης Λεωνίδας χαρακτηρίζεται ως ευσυνείδητος, πειθαρχικός και αξιοπρεπής. Η Ρεσνάλη Πολεμής εμφάνιζε έντονη ενδοσχολική, αλλά και εξωσχολική δράση, αφού αναλάμβανε ομιλίες στις συναντήσεις γονέων και υπήρξε μέλος ενός Γυναικείου Σωματίου. Η Καρούτσου Μαρία εμφάνιζε έντονη κοινωνική δράση και αξιοπρεπή συμπεριφορά. Ο Λαβασίδης Στυλιανός κατόρθωσε ικανοποιητικά αποτελέσματα στην τάξη του, ήταν ευσυνείδητος και ασχολούταν με την ενδοσχολική, αλλά και με την εξωσχολική ζωή.²¹

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ 1956-1957

Κατά το σχολικό έτος 1956-1957 ο Γεώργιος Παλλάς καταγράφει την έκθεση επιθεωρήσεων για τα σχολεία της Περιφέρειας Φλώρινας. Στις 11 Απριλίου 1957 πραγματοποίησε την επιθεώρηση στο Α' εξατάξιο Δημοτικό Σχολείο. Αρχικά, περιγράφει το διδακτήριο, το οποίο ήταν διώροφο και διέθετε προαύλιο. Έπειτα, καταγράφει τα υλικά, που ήταν θρανία, εικόνες, χάρτες και όργανα πειραματικής. Στη βιβλιοθήκη υπήρχαν 155 βιβλία που απευθύνονταν στους εκπαιδευτικούς, και 48 βιβλία για τους/τις μαθητές/τριες. Στο σχολικό κήπο υπήρχαν λουλούδια και δέντρα.

Στο σχολείο φοιτούσαν 105 αγόρια και 104 κορίτσια. Δηλαδή, συνολικά υπήρχα 209 μαθητές/τριες. Όλα τα παιδιά έπαιρναν μέρος στο συσσίτιο. Ο επιθεωρητής τονίζει πως οι μαθητές/τριες υπήρξαν υγιείς και καθαροί.

Στη συνέχεια, γίνεται αναφορά στους εκπαιδευτικούς που εργάζονταν στο σχολείο κατά τη διάρκεια του συγκεκριμένου σχολικού έτους. Ο Στεργιόπουλος Ιωάννης, ο οποίος ήταν ευσυνείδητος, πειθαρχικός με αξιόλογη ενδοσχολική και εξωσχολική δράση. Η Παυλίδου Μαρία ήταν ευσυνείδητη, πειθαρχική και κατείχε ικανοποιητικά αποτελέσματα από την διδασκαλία της. Η Ρεσνάλη Πολεμής παρουσίαζε έντονη

²¹ΓΑΚ Ιστορικό Αρχείο Φλώρινας, Φάκελος «Εκθέσεις εκπαιδευτικής περιφέρειας Φλώρινας», εκθέσεις 1955-1956.

ενδοσχολική δράση, αλλά και εξωσχολική, καθώς υπήρξε αντιπρόεδρος της φιλόπρωχου αδελφότητας της πόλης και ωθούσε τους/τις μαθητές/τριες προς τις χριστιανικές εκδηλώσεις. Η Παναγιωτίδου Θεοδοσία υπήρξε ιδιαίτερα αγαπητή από τα παιδιά, τα οποία ωθούσε στην αυτενέργεια. Παρουσίαζε έντονη κοινωνική δράση, ενώ ο επιθεωρητής χαρακτήρισε την διδασκαλία της ως άριστη.

Σε άλλο σημείο της έκθεσης, ο επιθεωρητής προσθέτει ότι πραγματοποίησε και δεύτερη επιθεώρηση στο Α' Δημοτικό Σχολείο Φλώρινας στις 19 Ιουνίου του 1957. Αρχικά, επιθεώρησε τον Λαβασίδη Στυλιανό, τον οποίο χαρακτήρισε ευσυνείδητο, πειθαρχικό. Πρόσθεσε ότι ωθούσε τους/τις μαθητές/τριες στην αυτενέργεια και η διδασκαλία του παρουσίαζε πολύ καλά αποτελέσματα. Ο Πανίδης Λεωνίδας ήταν ευσυνείδητος, πειθαρχικός και παρουσίαζε ενδοσχολική και εξωσχολική δράση.²²

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ 1957-1958

Κατά το σχολικό έτος 1957-1958 ο Ταξiάρχης Δελλαπόρτας πραγματοποίησε την επιθεώρηση των σχολείων στην Περιφέρεια Φλώρινας. Την πρώτη βδομάδα του Ιουνίου του 1958 επιθεώρησε το Α' εξατάξιο Δημοτικό Σχολείο Φλώρινας. Στην έκθεσή του, αρχικά, περιγράφει το διδακτήριο. Συγκεκριμένα, ήταν ένα διώροφο κτήριο, που δεν τηρούσε τους όρους υγιεινής και παιδαγωγικής. Ωστόσο, ο επιθεωρητής χαρακτηρίζει την κατάστασή του ως «ικανοποιητική».

Έπειτα, καταγράφονται τα υλικά του σχολείου. Ο επιθεωρητής τα διαχωρίζει σε δύο κατηγορίες: έπιπλα-σκευή και εποπτικά μέσα-όργανα διδασκαλίας. Σε κάθε κατηγορία αναγράφονται τα υπάρχοντα υλικά και η ποσότητά τους. Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι υπήρχαν θρανία, μαυροπίνακες, χάρτες και εικόνες. Επιπλέον, στο σχολείο υπήρχε και βιβλιοθήκη που κατείχε αρκετά βιβλία 235 στον αριθμό.

Ο σχολικός κήπος δεν καλλιεργούταν, ενώ παράλληλα το σχολείο δεν διέθετε περιουσία, όμως λειτουργούσε ταμείο. Επιπλέον, δεν λειτουργούσε μαθητικό συσσίτιο, καθώς επίσης ούτε νυχτερινή σχολή, εξαιτίας της έλλειψης μαθητών/τριων.

Στη συνέχεια, ο επιθεωρητής καταγράφει ορισμένες πληροφορίες για τους κατοίκους της Περιφέρειας. Σύμφωνα με αυτές, στην Περιφέρεια του σχολείου κατοικούσαν 2.000 άτομα, εκ των οποίων το 70% ήταν γηγενείς, ενώ οι υπόλοιποι ήταν πρόσφυγες. Η γλώσσα των κατοίκων ήταν η Ελληνική, ενώ συγχρόνως γινόταν χρήση τοπικού ιδιώματος.

Οι εγγεγραμμένοι μαθητές του σχολείου ήταν 113 και οι εγγεγραμμένες μαθήτριες 98. Επομένως, το σχολείο στο σύνολό του αριθμούσε 211 παιδιά. Ο επιθεωρητής αξιολόγησε με πολύ καλούς χαρακτηρισμούς την πνευματική τους ικανότητα, την ψυχική τους κατάσταση, την υγιεινή τους, καθώς και την καθαριότητά τους.

Επιπρόσθετα, καταγράφει την λειτουργία του σχολείου, που σύμφωνα με τον επιθεωρητή από την αρχή του σχολικού έτους το σχολείο λειτουργούσε ως εξατάξιο.

²²ΓΑΚ Ιστορικό Αρχείο Φλώρινας, Φάκελος «Εκθέσεις εκπαιδευτικής περιφέρειας Φλώρινας», εκθέσεις 1956-1957.

Στη συνέχεια, γίνεται η καταγραφή και αξιολόγηση του διδακτικού προσωπικού που εργαζόταν στο σχολείο κατά τη διάρκεια του συγκεκριμένου σχολικού έτους. Ο Στεργιόπουλος Ιωάννης ήταν διευθυντής του σχολείου και δάσκαλος της Γ' τάξης. Ο επιθεωρητής αξιολόγησε πολύ θετικά τον συγκεκριμένο εκπαιδευτικό σε όλους τους τομείς. Μερικοί από τους χαρακτηρισμούς που του απέδωσε ήταν δίκαιος, ευφύεστατος, αυστηρός και πειθαρχικός.

Η Θεοδοσία Παναγιωτίδου ήταν δασκάλα της Β' τάξης. Η διδασκαλία της είχε άριστα αποτελέσματα. Ασχολούταν με την εξέλιξη της Παιδαγωγικής Επιστήμης και χρησιμοποιούσε νέες μεθόδους. Επίσης, κατείχε επιστημονική και διδακτική ικανότητα. Η Μαρία Παυλίδου ήταν δασκάλα της Α' τάξης. Εργαζόταν με ευσυνειδησία και επιμέλεια. Ο Στυλιανός Λαβασίδης ήταν δάσκαλος της Ε' τάξης. Ήταν ευγενής ως προς τους τρόπους και τη συμπεριφορά τους, καθώς επίσης υπήρξε αγαπητός από τους/τις μαθητές/τριες τους.

Ο Λεωνίδας Πανίδης δίδασκε στην Δ' τάξη του σχολείου. Αξιοποιούσε τα εποπτικά μέσα, ήταν μετριοφρων, πειθαρχικός και διατηρούσε άψογες κοινωνικές σχέσεις. Η Ρεσνάλη Πολεμής ήταν δασκάλα της Στ' τάξης. Ωθούσε τους/τις μαθητές/τριες της στην αυτενέργεια και την βούληση, με αποτέλεσμα να διαθέτουν πολύ καλό επίπεδο.²³

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ 1958-1959

Κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους 1958-1959 ο επιθεωρητής Δελλαπόρτας συνέταξε την έκθεση επιθεωρήσεων για τα σχολεία της Περιφέρειας Φλώρινας. Σχετικά, με το Α' εξατάξιο Δημοτικό Σχολείο Φλώρινας αναφέρει ότι αυτό στεγαζόταν σε ένα διώροφο κτήριο που δεν τηρούσε τους κανόνες της υγιεινής και της παιδαγωγικής, όμως ήταν καθαρό και η κατάστασή του ήταν ικανοποιητική.

Είχε στην κατοχή του έπιπλα, όπως θρανία, καθίσματα και αρχαιοθήκες, αλλά και εποπτικά μέσα, όπως αριθμητήριο και εικόνες. Επίσης, παρατηρήθηκε μια μικρή αύξηση των βιβλίων που υπήρχαν στην βιβλιοθήκη, τα οποία έφτασαν να είναι 242. Όμως, δεν καλλιεργούταν ο σχολικός κήπος, επειδή δεν υπήρχε ο κατάλληλος χώρος. Στο σχολείο υπήρχε και σχολικό ταμείο, το οποίο λειτουργούσε κανονικά. Εξάλλου, δεν λειτουργούσε μαθητικό συσσίτιο και νυχτερινή σχολή.

Σχετικά με τους κατοίκους της Περιφέρειας του σχολείου, υπολογίζονται στους 2.000, εκ των οποίων κάποιοι ήταν γηγενείς, και άλλοι πρόσφυγες. Εκτός από την Ελληνική γλώσσα, χρησιμοποιούταν και το τοπικό ιδίωμα, αλλά και η Ποντιακή διάλεκτος. Κύρια ασχολία τους ήταν η γεωργία, ενώ λίγοι ασχολούνταν με το εμπόριο.

Οι εγγεγραμμένοι/ες μαθητές/τριες ήταν στο σύνολό τους 230, εκ των οποίων οι 122 ήταν αγόρια και οι 108 ήταν κορίτσια. Η υγιεινή, πνευματική και ψυχική κατάσταση των μαθητών/τριων χαρακτηρίζεται πολύ καλή, ενώ η καθαριότητά τους χαρακτηρίζεται άριστη.

²³ ΓΑΚ Ιστορικό Αρχείο Φλώρινας, Φάκελος «Εκθέσεις εκπαιδευτικής περιφέρειας Φλώρινας», εκθέσεις 1957-1958.

Διευθυντής του σχολείου ήταν ο Ιωάννης Στεργιόπουλος, ο οποίος παράλληλα δίδασκε στην Δ' τάξη. Ήταν αφοσιωμένος στο έργο του και προσπαθούσε για την μόρφωση των μαθητών/τριων. Εξάλλου, ο επιθεωρητής αναφέρει ότι υπήρξε υπόδειγμα και ήταν εξαιρετικός. Ο Στυλιανός Λαβασίδης ήταν δάσκαλος της Στ' τάξης του σχολείου. Υπήρξε καταρτισμένος επιστημονικά και διδακτικά και χρησιμοποιούσε νέες παιδαγωγικές μεθόδους. Ο Λεωνίδας Πανίδης ήταν δάσκαλος της Ε' τάξης. Διέθετε εγκυκλοπαιδικές γνώσεις, ωθούσε τους/τις μαθητές/τριες στην αυτενέργεια και σεβόταν την ιεραρχία.

Η Ρεσάλη Πολεμής είχε αναλάβει την Α' τάξη. Παρότρυνε τα παιδιά στη συζήτηση και την αυτενέργεια, και έτσι όλα συμμετείχαν στην διδασκαλία. Η Μαρία Παυλίδου ήταν δασκάλα της Β' τάξης. Ο επιθεωρητής ανέφερε ότι οι μαθητές/τριες της δεν είχαν καλή πρόοδο και ήταν άτακτοι/ες και για τον λόγο αυτό, έλαβε ορισμένες υποδείξεις. Η Φιλαρέτη Τοσουνίδου κάλυπτε τη κενή θέση που υπήρχε στο σχολείο και δίδασκε στην Γ' τάξη. Ήταν αφοσιωμένη, ευγενική και αγαπητή από τα παιδιά.²⁴

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ 1959-1960

Κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους 1959-1960 ο επιθεωρητής Δελλαπόρτας έγραψε την έκθεση για τα σχολεία της Περιφέρειας Φλώρινας. Στις 4 και 5 Μαΐου του 1960 επιθεώρησε το Α' εξατάξιο Δημοτικό Σχολείο Φλώρινας. Το συγκεκριμένο σχολείο στεγαζόταν σε ένα διώροφο κτήριο, η κατάσταση του οποίου χαρακτηρίστηκε ικανοποιητική. Διέθετε έπιπλα, όπως θρανία, μαυροπίνακες και τραπέζια. Επιπλέον, διέθετε και εποπτικά μέσα και όργανα, όπως υδρόγειος σφαίρα, φωτογραφική μηχανή, αλλά και κινηματογραφική μηχανή.

Τα βιβλία της σχολικής βιβλιοθήκης ήταν παιδαγωγικά, εγκυκλοπαιδικά, βιβλία για μαθητές/τριες. Συνολικά, υπήρχαν 250 βιβλία. Επιπλέον, δεν καλλιεργούνταν σχολικός κήπος και δεν υπήρχε σχολική ακίνητη περιουσία, όμως λειτουργούσε σχολικό ταμείο. Επιπρόσθετα, δεν λειτούργησαν μαθητικά συσσίτια. Το συγκεκριμένο σχολικό έτος λειτούργησε νυχτερινή σχολή, στην οποία συμμετείχαν 60 μαθητές και μαθήτριες.

Έπειτα, ο επιθεωρητής καταγράφει στην έκθεσή του την κατάσταση των κατοίκων της πόλης, οι οποίοι ήταν 12.500 στον αριθμό. Εκτός από την Ελληνική γλώσσα, χρησιμοποιούνταν και η σλαβόφωνη, κουτσοβλάχικη, ποντιακή διάλεκτος και η Τούρκικη γλώσσα.

Κατά τη διάρκεια του συγκεκριμένου σχολικού έτους φοιτούσαν στο σχολείο 103 μαθητές και 110 μαθήτριες. Επομένως, υπήρχαν συνολικά 213 παιδιά, εκ των οποίων τα 204 ήταν παρόντα τις μέρες της επιθεώρησης. Η ψυχική, πνευματική, και υγιεινή κατάσταση των μαθητών/τριων, καθώς επίσης και η καθαριότητά τους χαρακτηρίζονται άριστες. Ως προς την λειτουργία του σχολείου, ο επιθεωρητής επισημαίνει ότι από την αρχή του σχολικού έτους το σχολείο ήταν εξατάξιο.

²⁴ ΓΑΚ Ιστορικό Αρχείο Φλώρινας, Φάκελος «Εκθέσεις εκπαιδευτικής περιφέρειας Φλώρινας», εκθέσεις 1958-1959.

Έπειτα, παρατίθενται τα στοιχεία του εκπαιδευτικού προσωπικού, το οποίο παρέμεινε ίδιο όπως και στο προηγούμενο σχολικό έτος. Οι εκπαιδευτικοί αξιολογήθηκαν από τον επιθεωρητή με τα εξής κριτήρια: επιστημονικά, διδακτικά, διοικητικά, ευσυνειδησίας, συμπεριφοράς και κοινωνικής δράσης.

Διευθυντής του σχολείου ήταν ο Ιωάννης Στεργιόπουλος, ο οποίος παράλληλα δίδασκε στην Ε' τάξη και η υπηρεσία του ήταν εξαιρετικώς ευδόκιμος. Ο Πανίδης Λεωνίδας ήταν δάσκαλος της Στ' τάξης και η υπηρεσία του χαρακτηρίστηκε εξαιρετικώς ευδόκιμος. Ο Στυλιανός Λαβασίδης είχε αναλάβει την Δ' τάξη και η υπηρεσία του ήταν εξαιρετικώς ευδόκιμος. Η Μαρία Παυλίδου ήταν δασκάλα της Β' τάξης και η υπηρεσία της ήταν λίαν ευδόκιμος. Η Φιλαρέτη Τοσουνίδου δίδασκε στην Γ' τάξη και η υπηρεσία της χαρακτηρίστηκε λίαν ευδόκιμος. Τέλος, η Ρεσνάλη Πολεμής ήταν δασκάλα της Α' τάξης και η υπηρεσία της χαρακτηρίστηκε εξαιρετικώς ευδόκιμος.²⁵

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ 1960-1961

Κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους 1960-1961 ο Δελλαπόρτας συντάσσει την έκθεση επιθεωρήσεων για τα σχολεία της Περιφέρειας Φλώρινας. Στις 5 και 6 Ιουνίου του 1961 πραγματοποίησε την επιθεώρηση του Α' εξατάξιου Δημοτικού Σχολείου Φλώρινας. Πιο αναλυτικά, αυτό στεγαζόταν σε ένα διάφορο κτήριο, που δεν τηρούσε τους όρους υγιεινής και παιδαγωγικής, όμως ήταν καθαρό. Ο επιθεωρητής χαρακτηρίζει τη κατάσταση του κτηρίου μέτρια.

Έπειτα, καταγράφει τα υλικά του σχολείου, τα οποία τα χωρίζει σε δύο κατηγορίες: α) έπιπλα και σκεύη, β) εποπτικά μέσα και όργανα. Επιπλέον, το σχολείο διαθέτε βιβλιοθήκη, η οποία βρισκόταν σε άριστη κατάσταση. Εξάλλου, δεν υπήρχε χώρος για την καλλιέργεια σχολικού κήπου, ούτε και σχολική περιουσία. Επιπρόσθετα, το σχολείο διέθετε σχολικό ταμείο και λειτούργησε σε αυτό νυχτερινή σχολή κατά τη διάρκεια του συγκεκριμένου σχολικού έτους. Όμως, δεν υπήρξε λειτουργία μαθητικών συσσιτίων.

Οι εγγεγραμμένοι μαθητές ήταν 103 και οι εγγεγραμμένες μαθήτριες 99. Επομένως, τα εγγεγραμμένα παιδιά ήταν συνολικά 202, τα οποία, σύμφωνα με τον επιθεωρητή, βρίσκονταν σε άριστη κατάσταση. Ως προς τη λειτουργία του σχολείου, ο Δελλαπόρτας επισημαίνει πως από την αρχή του σχολικού έτους, το σχολείο ήταν θέςιο.

Έπειτα, παρουσιάζεται το εκπαιδευτικό προσωπικό. Αρχικά, ο Ιωάννης Στεργιόπουλος ήταν ο διευθυντής του σχολείου και ο δάσκαλος της Στ' τάξης. Ο επιθεωρητής παραθέτει κάποιους καλούς χαρακτηρισμούς για τον εκπαιδευτικό, ωστόσο δεν παραθέτει αναλυτική αξιολόγηση, αφού αυτή υπάρχει στην έκθεση επιθεωρήσεων του προηγούμενου σχολικού έτους.

Η Φιλαρέτη Τοσουνίδου δίδασκε στην Α' τάξη, ήταν επιμελής και αφοσιωμένη. Η Πολεμής Ρεσνάλη ήταν δασκάλα της Β' τάξης. Ο επιθεωρητής διατύπωσε πολύ καλά

²⁵ΓΑΚ Ιστορικό Αρχείο Φλώρινας, Φάκελος «Εκθέσεις εκπαιδευτικής περιφέρειας Φλώρινας», εκθέσεις 1959-1960.

σχόλια για τη διδασκαλία της, ενώ πρόσθεσε και την αγάπη της για τη θρησκεία. Η Μαρία Παυλίδου είχε αναλάβει την Γ' τάξη και ήταν αφοσιωμένη και ευγενική. Ο Λεωνίδας Πανίδης ήταν ο δάσκαλος της Δ' τάξης. Ενδιαφερόταν για την μελέτη και τις γνώσεις, καθώς επίσης και για την μόρφωση των μαθητών/τριων. Τέλος, ο Στυλιανός Λαβασίδης είχε αναλάβει τα μαθήματα της Ε' τάξης. Ο επιθεωρητής περιορίστηκε στην καταγραφή κάποιων θετικών σχολίων, επισημαίνοντας το γεγονός ότι τα αναλυτικότερα στοιχεία υπάρχουν στην προηγούμενη έκθεση επιθεωρήσεων.²⁶

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ 1961-1962

Στις 11 Μαΐου 1962 πραγματοποιήθηκε η επιθεώρηση του Α' θθέσιου Δημοτικού Σχολείου Φλώρινας για το σχολικό έτος 1961-1962. Αυτό στεγαζόταν σε ένα διάφορο κτήριο ικανοποιητικής κατάστασης. Διέθετε έπιπλα και σκεύη, όπως θρανία και μαυροπίνακες. Επιπλέον, διέθετε εποπτικά μέσα και όργανα διδασκαλίας, όπως χάρτες, πίνακες και εικόνες.

Επιπρόσθετα, υπήρχε βιβλιοθήκη, που κατείχε 270 βιβλία τόσο για τους/τις μαθητές/τριες, όσο και για τους εκπαιδευτικούς. Ωστόσο, δεν παρατηρήθηκε καλλιέργεια σχολικού κήπου, ούτε και κατοχή σχολικής περιουσίας. Όμως, υπήρχε σχολικό ταμείο, το οποίο λειτουργούσε άριστα. Οι εγγεγραμμένοι/ες μαθητές/τριες ήταν στο σύνολό τους 191, εκ των οποίων οι 103 ήταν αγόρια και οι 88 ήταν κορίτσια. Ο επιθεωρητής χαρακτήρισε τη κατάσταση των παιδιών ως λίαν ικανοποιητική.

Ο Ιωάννης Στεργιόπουλος ήταν διευθυντής του σχολείου, όμως κατά τη διάρκεια του συγκεκριμένου σχολικού έτους βρισκόταν σε αναρρωτική άδεια. Η Πολεμής Ρεσνάλη ήταν δασκάλα της Γ' τάξης, η οποία έλαβε καλούς χαρακτηρισμούς, ενώ ο επιθεωρητής πρόσθεσε ότι ισχύουν όσα έχουν αναφερθεί στην προηγούμενη έκθεση. Η Μαρία Παυλίδου είχε αναλάβει την Α' τάξη. Αγαπούσε τους/τις μαθητές/τριες της και υπήρξε αγαπητή από αυτούς/ες. Η υπηρεσία της ήταν λίαν ευδόκιμος.

Ο Λεωνίδας Πανίδης ανέλαβε διευθυντής του σχολείου και είχε την Ε' τάξη. Ο επιθεωρητής δεν παραθέτει λεπτομερή χαρακτηρισμό για τον συγκεκριμένο εκπαιδευτικό, καθώς ισχύουν όσα έχουν καταγραφεί στην έκθεση επιθεωρήσεων του προηγούμενου σχολικού έτους. Το ίδιο ισχύει και για την Στυλιανό Λαβασίδη, που δίδασκε στη Στ' τάξη.

Η Φιλαρέτη Τοσουνίδου είχε αναλάβει την Β' τάξη, με τη διδασκαλία της να λαμβάνει τον χαρακτηρισμό εξαιρετικώς ευδόκιμος. Η δασκάλα Μαρία Μπέλλη βρισκόταν στο σχολείο, έπειτα από απόσπαση που έλαβε κατά τον μήνα Απρίλιο. Ήταν επιμελής, αφοσιωμένη και ευγενής. Το έργο της χαρακτηρίστηκε ως εξαιρετικώς ευδόκιμος.²⁷

²⁶ΓΑΚ Ιστορικό Αρχείο Φλώρινας, Φάκελος «Εκθέσεις εκπαιδευτικής περιφέρειας Φλώρινας», εκθέσεις 1960-1961.

²⁷ ΓΑΚ Ιστορικό Αρχείο Φλώρινας, Φάκελος «Εκθέσεις εκπαιδευτικής περιφέρειας Φλώρινας», εκθέσεις 1961-1962.

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ 1962-1963

Κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους 1962-1963 ο αναπληρωτής επιθεωρητής Κιρμιζόγλου Παναγιώτης ανέλαβε την επιθεώρηση των σχολείων στην Περιφέρεια Φλώρινας. Σχετικά με το διδακτήριο του Α' 6θέσιου Δημοτικού Σχολείου Φλώρινας αναφέρει ότι ήταν διώροφο, επαρκές, καθαρό και σε ικανοποιητική κατάσταση. Έπειτα, παραθέτει αναλυτικά τα υλικά του σχολείου, τα οποία τα χωρίζει σε δύο κατηγορίες: α) έπιπλα και σκεύη, β) εποπτικά μέσα και όργανα διδασκαλίας. Η σχολική βιβλιοθήκη περιλάμβανε επιστημονικά, εγκυκλοπαιδικά και παιδαγωγικά βιβλία, που απευθύνονταν στους εκπαιδευτικούς, αλλά και βιβλία, τα οποία αφορούσαν τους/τις μαθητές/τριες.

Το σχολείο στερούταν σχολικό κήπο, σχολική περιουσία, νυχτερινή σχολή και μαθητικά συσσίτια. Όμως, κατείχε σχολικό ταμείο. Οι εγγεγραμμένοι μαθητές ήταν 115 και οι εγγεγραμμένες μαθήτριες 83. Επομένως, ο συνολικός αριθμός των εγγεγραμμένων παιδιών ανέρχεται στα 198. Η φοίτησή τους χαρακτηρίζεται τακτική και η καθαριότητά τους πολύ καλή. Το σχολείο λειτούργησε ως 6θέσιο από την έναρξη του σχολικού έτους.

Διευθυντής του Α' Δημοτικού το συγκεκριμένο σχολικό έτος ήταν ο Μπαζόπουλος Βασίλειος. Παράλληλα, ήταν δάσκαλος της Στ' τάξης. Είχε πολύ καλή μόρφωση και διδακτική ικανότητα. Η Παυλίδου Μαρία ήταν δασκάλα της Β' τάξης. Ήταν αγαπητή, αφοσιωμένη και επιμελής. Η Ρεσνάλη Πολεμής δίδασκε στην Δ' τάξη και η διδασκαλία της ήταν εξαιρετικώς ευδόκιμος.

Η Φιλαρέτη Τοσουνίδου είχε αναλάβει τη διδασκαλία μαθημάτων στην Α' τάξη και η διδασκαλία της ήταν εξαιρετικώς ευδόκιμος. Η Παπαδημητρίου Φανή δίδασκε στην Γ' τάξη. Οι μαθητές/τριες της συμμετείχαν ενεργά στη μαθησιακή διαδικασία και κατανοούσαν το μάθημα. Ο Παρασχάκης Γεώργιος ήταν δάσκαλος της Ε' τάξης. Επίσης, ήταν πειθαρχικός και δραστήριος.²⁸

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ 1963-1964

Κατά το σχολικό έτος 1963-1964 ο επιθεωρητής Κιρμιζόγλου Παναγιώτης παρέδωσε την έκθεση επιθεωρήσεων για τα σχολεία της Περιφέρειας Φλώρινας. Κατά τον μήνα Μάιο και Ιούνιο του 1964 πραγματοποιήθηκε η επιθεώρηση στο Α' εξαθέσιο Δημοτικό Σχολείο Φλώρινας. Σύμφωνα με τον επιθεωρητή, το σχολικό κτήριο ήταν διώροφο, επαρκές και τηρούσε τους όρους παιδαγωγικής και υγιεινής. Επιπλέον, χαρακτήρισε την καθαριότητα ως πολύ καλή. Γενικά, ο επιθεωρητής συμπεραίνει ότι η κατάσταση του διδακτηρίου ήταν σχεδόν υποφερτή.

Έπειτα, καταγράφει τα υλικά του σχολείου, τα οποία τα χωρίζει σε δύο κατηγορίες, εκ των οποίων η πρώτη ονομάζεται έπιπλα και σκεύη, ενώ η δεύτερη εποπτικά μέσα και όργανα διδασκαλίας. Η βιβλιοθήκη περιλάμβανε βιβλία τόσο για τους εκπαιδευτικούς, όσο και για τους μαθητές. Στη συνέχεια, ο επιθεωρητής περιγράφει τη κατάσταση του σχολικού ταμείου. Συγκεκριμένα, καταγράφει τα έσοδα, τα έξοδα

²⁸ ΓΑΚ Ιστορικό Αρχείο Φλώρινας, Φάκελος «Εκθέσεις εκπαιδευτικής περιφέρειας Φλώρινας», εκθέσεις 1962-1963.

και τις υπόλοιπες δραχμές. Κατά τη διάρκεια του συγκεκριμένου σχολικού έτους οι εγγεγραμμένοι/ες μαθητές/τριες ήταν 192, εκ των οποίων οι 114 ήταν αγόρια και οι 78 ήταν κορίτσια. Η φοίτησή τους ήταν κανονική, ενώ η καθαριότητά τους πολύ καλή.

Διευθυντής του σχολείου ήταν ο Μπαζόπουλος Βασίλειος. Παράλληλα, ήταν δάσκαλος της Στ' τάξης και η διδασκαλία του ήταν εξαιρετικώς ευδόκιμος. Ο Μπουτάκης Χρήστος ήταν δάσκαλος της Δ' τάξης και η υπηρεσία του ήταν εξαιρετικώς ευδόκιμος. Η Παυλίδου Μαρία είχε αναλάβει τη Γ' τάξη και η διδασκαλία της ήταν εξαιρετικώς ευδόκιμος. Η Ρεσνάλη Πολεμής ήταν δασκάλα της Α' τάξης και η διδασκαλία της ήταν εξαιρετικώς ευδόκιμος. Ο Κοσκοσίδης Αβραάμ είχε αναλάβει την Ε' τάξη και η διδασκαλία του ήταν εξαιρετικώς ευδόκιμος. Η Τοσουνίδου Φιλαρέτη ήταν δασκάλα της Β' τάξης και η διδασκαλία της ήταν εξαιρετικώς ευδόκιμος.²⁹

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ 1964-1965

Κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους 1964-1965 ο αναπληρωτής επιθεωρητής Κιρμιζόγλου Παναγιώτης ανέλαβε την επιθεώρηση των σχολείων στην Περιφέρεια Φλώρινας. Στις 2 Απριλίου 1965 επιθεώρησε το Α' 6θέσιο Δημοτικό Σχολείο Φλώρινας. Το διδακτήριο ήταν επαρκές. Επιπλέον, κατείχε υλικό, εποπτικά μέσα και σχολικό ταμείο. Φοιτούσαν 91 μαθητές και 80 μαθήτριες. Συνολικά, ο αριθμός των εγγεγραμμένων παιδιών ανερχόταν στα 171.

Ο Μπαζόπουλος Βασίλειος ήταν ο διευθυντής του σχολείου και παράλληλα δίδασκε στην Δ' τάξη. Η Παυλίδου Μαρία ήταν δασκάλα της Α' τάξης. Η Ρεσνάλη Πολεμής ήταν δασκάλα της Β' τάξης. Η Τοσουνίδου Φιλαρέτη είχε αναλάβει την Γ' τάξη. Ο Σαχινίδης Λεωνίδα δίδασκε στην Στ' τάξη. Ο Μπουτάκης Χρήστος ήταν δάσκαλος της Ε' τάξης μέχρι τον μήνα Δεκέμβριο, αφού μετά ασχολήθηκε με το σχολικό συσσίτιο. Έπειτα, την Ε' τάξη ανέλαβε η Ηλιάδου Ελευθερία, το έργο της οποίας χαρακτηρίστηκε ως ευδόκιμος, ενώ οι υπηρεσίες των υπολοίπων εκπαιδευτικών χαρακτηρίστηκαν ως εξαιρετικώς ευδόκιμος.³⁰

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ 1968-1969

Κατά το σχολικό έτος 1968-1969 συντάχθηκαν δύο εκθέσεις επιθεωρήσεων από δύο επιθεωρητές, τον Κωνσταντίνο Συγγρού και τον Ιωάννη Χαραλαμπίκη. Ο δεύτερος ανέλαβε την επιθεώρηση του Α' 6θέσιου Δημοτικού Σχολείου Φλώρινας. Σχετικά με το διδακτήριο αναφέρει ότι αυτό ήταν διώροφο και κατασκευασμένο από το 1870.

Έπειτα, καταγράφει τα υλικά που κατείχε το σχολείο, αλλά και τη ποσότητά του. Χωρίζει τα υλικά σε διάφορες κατηγορίες, όπως θρανία, έπιπλα-σκευή, εποπτικά μέσα ιστορίας, εποπτικά μέσα αριθμητικής και γεωμετρίας, εποπτικά μέσα

²⁹ ΓΑΚ Ιστορικό Αρχείο Φλώρινας, Φάκελος «Εκθέσεις εκπαιδευτικής περιφέρειας Φλώρινας», εκθέσεις 1963-1964.

³⁰ ΓΑΚ Ιστορικό Αρχείο Φλώρινας, Φάκελος «Εκθέσεις εκπαιδευτικής περιφέρειας Φλώρινας», εκθέσεις 1964-1965.

θησκευτικών κλπ. Έπειτα, διαιρεί τη βιβλιοθήκη σε σχολική και μαθητική, με βάση το είδος των βιβλίων. Στη συνέχεια, ο επιθεωρητής προσθέτει ότι ο σχολικός κήπος καλλιεργούταν από τους/τις μαθητές/τριες και καταγράφει τα έσοδα, τα έξοδα και τις υπόλοιπες δραχμές του σχολικού ταμείου.

Οι εγγεγραμμένοι μαθητές ήταν 115 και οι εγγεγραμμένες μαθήτριες 98. Στη συνέχεια, διαιρεί το προσωπικό του σχολείου σε αυτούς που είχαν οργανική θέση και σε αυτούς που εργαζόνταν στο σχολείο προσωρινά, ή έπειτα από απόσπαση. Στη πρώτη κατηγορία άνηκε η Ρεσνάλη Πολεμής, ο Σαχινίδης Λεωνίδα, η Παυλίδου Μαρία και η Τοσουνίδου Φιλάρη. Στη δεύτερη κατηγορία ήταν η Πασαμέρα Αθηνά, η Μπέτσια Χρυσάνθη και η Δεβελέγκα Σοφία.³¹

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ 1969-1970

Κατά το σχολικό έτος 1969-1970 ο Ιωάννης Χαραλαμπίδης ανέλαβε την επιθεώρηση των σχολείων στην Περιφέρεια Φλώρινας. Στις 23 Ιανουαρίου 1970 επιθεώρησε το Α' 6θέσιο Δημοτικό Σχολείο Φλώρινας. Το διδακτήριο του σχολείου ήταν διώροφο και 6θέσιου τύπου. Στα υλικά του συμπεριλαμβάνονταν θρανία, έπιπλα-σκεύη και εποπτικά μέσα σχεδόν για κάθε μάθημα. Η σχολική βιβλιοθήκη περιείχε 280 βιβλία, ενώ η μαθητική βιβλιοθήκη 34.

Συνολικά, οι εγγεγραμμένοι μαθητές ανέρχονταν στους 127, ενώ οι εγγεγραμμένες μαθήτριες ήταν 100. Οι δάσκαλοι και οι δασκάλες που ανήκαν οργανικά στο σχολείο ήταν ο Μπουτάκης Χρήστος, η Τοσουνίδου Φιλάρη, ο Παπαδόπουλος Ιορδάνης, ο Δημητσόπουλος Μιχαήλ, η Δεβελέγκα Σοφία και η Καραμάνου Βασιλική. Επιπλέον, Βλαστάκη Ευγενία υπηρετούσε προσωρινά στο σχολείο.³²

ΣΥΖΗΤΗΣΗ-ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Συμπερασματικά, θα λέγαμε ότι το Α' Δημοτικό Σχολείο Φλώρινας έχει μια μεγάλη ιστορία πίσω του, καθώς υπάρχει εδώ και πολλά χρόνια. Ξεκίνησε ως Δημοτικό Σχολείο Αρρένων κατά τη διάρκεια του Α' Παγκοσμίου Πολέμου. Έπειτα, στον Β' Παγκόσμιο διακόπηκε η λειτουργία του. Πέρασαν από αυτό πολλοί εκπαιδευτικοί, όπως και πολλοί/ες μαθητές/τριες. Με το πέρας των χρόνων κατάφερε να ξεπεράσει τις δυσκολίες που αντιμετώπιζε και να λειτουργήσει κανονικά. Κατά τη διάρκεια όλων αυτών των χρόνων, το σχολείο επιθεωρήθηκε από πολλούς επιθεωρητές που κατέγραφαν τη κατάστασή του, και συγκεκριμένα τις υποδομές του κτηρίου, την γενικότερη εικόνα των εκπαιδευτικών και την πρόοδο των μαθητών/τριων.

³¹ ΓΑΚ Ιστορικό Αρχείο Φλώρινας, Φάκελος «Εκθέσεις εκπαιδευτικής περιφέρειας Φλώρινας», εκθέσεις 1968-1969.

³² ΓΑΚ Ιστορικό Αρχείο Φλώρινας, Φάκελος «Εκθέσεις εκπαιδευτικής περιφέρειας Φλώρινας», εκθέσεις 1969-1970.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Πασχαλίδης, Π. (2012) «Σαν παραμύθι...» *12+1 Ιστορίες γύρω από τη Δημοτική άλλες Εκπαίδευση: Εκθέσεις των επιθεωρητών του 1883 και εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις στο τελευταίο τέταρτο του 19^{ου} αιώνα*. Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.

Ρεπανά, Ε. (2018) ««Η πληθώρα τῶν μαθητῶν, ἡ ἀνεπάρκεια τῶν σχολείων, τὸ ἐλλίπον προσωπικόν»: Η εικόνα των δημοτικών σχολείων άλλες Θεσσαλονίκης μέσα από άλλες εκθέσεις των επιθεωρητών (1945-1952). Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.

Δήμος Φλώρινας: <https://cityoflorina.gr/episkefteite/istoria/>

Νόμοι:

ΦΕΚ 37/05.10.1895, Τεύχος Α «*ΒΤΜΘ' Περί άλλες στοιχειώδους ἡ δημοτικῆς εκπαιδύσεως*»

<http://e-library.iep.edu.gr/iep/collection/curricula/item.html?code=1895-037A&tab=01>

ΦΕΚ 144/Α/7.12.1982 «*Για την επιστημονική – παιδαγωγική καθοδήγηση και τη διοίκηση στη Γενική και τη Μέση Τεχνική – Επαγγελματική Εκπαίδευση και άλλες διατάξεις*».

<https://www.e-nomothesia.gr/kat-ekpaideuse/n-1304-1982.html>

Εκθέσεις Επιθεωρητών εκπαιδευτικής περιφέρειας Φλώρινας

ΓΑΚ Ιστορικό Αρχείο Φλώρινας, Φάκελος «Εκθέσεις εκπαιδευτικής περιφέρειας Φλώρινας», εκθέσεις 1918-1923.

ΓΑΚ Ιστορικό Αρχείο Φλώρινας, Φάκελος «Εκθέσεις εκπαιδευτικής περιφέρειας Φλώρινας», εκθέσεις 1922.

ΓΑΚ Ιστορικό Αρχείο Φλώρινας, Φάκελος «Εκθέσεις εκπαιδευτικής περιφέρειας Φλώρινας», εκθέσεις 1926-1927.

ΓΑΚ Ιστορικό Αρχείο Φλώρινας, Φάκελος «Εκθέσεις εκπαιδευτικής περιφέρειας Φλώρινας», εκθέσεις 1927-1928.

ΓΑΚ Ιστορικό Αρχείο Φλώρινας, Φάκελος «Εκθέσεις εκπαιδευτικής περιφέρειας Φλώρινας», εκθέσεις 1930-1931.

ΓΑΚ Ιστορικό Αρχείο Φλώρινας, Φάκελος «Εκθέσεις εκπαιδευτικής περιφέρειας Φλώρινας», εκθέσεις 1931-1932.

ΓΑΚ Ιστορικό Αρχείο Φλώρινας, Φάκελος «Εκθέσεις εκπαιδευτικής περιφέρειας Φλώρινας», εκθέσεις 1935-1936.

ΓΑΚ Ιστορικό Αρχείο Φλώρινας, Φάκελος «Εκθέσεις εκπαιδευτικής περιφέρειας Φλώρινας», εκθέσεις 1937-1938.

ΓΑΚ Ιστορικό Αρχείο Φλώρινας, Φάκελος «Εκθέσεις εκπαιδευτικής περιφέρειας Φλώρινας», εκθέσεις 1938-1939.

ΓΑΚ Ιστορικό Αρχείο Φλώρινας, Φάκελος «Εκθέσεις εκπαιδευτικής περιφέρειας Φλώρινας», εκθέσεις 1939-1940.

ΓΑΚ Ιστορικό Αρχείο Φλώρινας, Φάκελος «Εκθέσεις εκπαιδευτικής περιφέρειας Φλώρινας», εκθέσεις 1946-1947.

ΓΑΚ Ιστορικό Αρχείο Φλώρινας, Φάκελος «Εκθέσεις εκπαιδευτικής περιφέρειας Φλώρινας», εκθέσεις 1948-1949.

ΓΑΚ Ιστορικό Αρχείο Φλώρινας, Φάκελος «Εκθέσεις εκπαιδευτικής περιφέρειας Φλώρινας», εκθέσεις 1950-1951.

ΓΑΚ Ιστορικό Αρχείο Φλώρινας, Φάκελος «Εκθέσεις εκπαιδευτικής περιφέρειας Φλώρινας», εκθέσεις 1951-1952.

ΓΑΚ Ιστορικό Αρχείο Φλώρινας, Φάκελος «Εκθέσεις εκπαιδευτικής περιφέρειας Φλώρινας», εκθέσεις 1952-1953.

ΓΑΚ Ιστορικό Αρχείο Φλώρινας, Φάκελος «Εκθέσεις εκπαιδευτικής περιφέρειας Φλώρινας», εκθέσεις 1953-1954.

ΓΑΚ Ιστορικό Αρχείο Φλώρινας, Φάκελος «Εκθέσεις εκπαιδευτικής περιφέρειας Φλώρινας», εκθέσεις 1955-1956.

ΓΑΚ Ιστορικό Αρχείο Φλώρινας, Φάκελος «Εκθέσεις εκπαιδευτικής περιφέρειας Φλώρινας», εκθέσεις 1956-1957.

ΓΑΚ Ιστορικό Αρχείο Φλώρινας, Φάκελος «Εκθέσεις εκπαιδευτικής περιφέρειας Φλώρινας», εκθέσεις 1957-1958.

ΓΑΚ Ιστορικό Αρχείο Φλώρινας, Φάκελος «Εκθέσεις εκπαιδευτικής περιφέρειας Φλώρινας», εκθέσεις 1958-1959.

ΓΑΚ Ιστορικό Αρχείο Φλώρινας, Φάκελος «Εκθέσεις εκπαιδευτικής περιφέρειας Φλώρινας», εκθέσεις 1959-1960.

ΓΑΚ Ιστορικό Αρχείο Φλώρινας, Φάκελος «Εκθέσεις εκπαιδευτικής περιφέρειας Φλώρινας», εκθέσεις 1960-1961.

ΓΑΚ Ιστορικό Αρχείο Φλώρινας, Φάκελος «Εκθέσεις εκπαιδευτικής περιφέρειας Φλώρινας», εκθέσεις 1961-1962.

ΓΑΚ Ιστορικό Αρχείο Φλώρινας, Φάκελος «Εκθέσεις εκπαιδευτικής περιφέρειας Φλώρινας», εκθέσεις 1962-1963.

ΓΑΚ Ιστορικό Αρχείο Φλώρινας, Φάκελος «Εκθέσεις εκπαιδευτικής περιφέρειας Φλώρινας», εκθέσεις 1963-1964.

ΓΑΚ Ιστορικό Αρχείο Φλώρινας, Φάκελος «Εκθέσεις εκπαιδευτικής περιφέρειας Φλώρινας», εκθέσεις 1964-1965.

ΓΑΚ Ιστορικό Αρχείο Φλώρινας, Φάκελος «Εκθέσεις εκπαιδευτικής περιφέρειας Φλώρινας», εκθέσεις 1968-1969.

ΓΑΚ Ιστορικό Αρχείο Φλώρινας, Φάκελος «Εκθέσεις εκπαιδευτικής περιφέρειας Φλώρινας», εκθέσεις 1969-1970.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

- 62 -

παλαιόν κείμενον εις τόν αὐτόν μετά τοῦ Β! δημοτ. σχολ. περιβόλον καί περιλαμβάνει 7 αἰθούσας διδ/λίας, γραφεῖον, ὑπόγειον καί ἀποθήκην. Ἡ χωρητικότητα τῶν αἰθουσῶν διδ/λίας, ὁ φωτισμός αὐτῶν καί ὁ ἀερισμός ἀνεπαρκής. Τό διδ/ριον δέν πληροῦ τούς ὅρους ὑγιεινῆς καί παιδαγωγικῆς. Διαθέτει ἐπαρκῆ αὐλήν, ἀποχωρητήρια καί ἕνα κρουνον πρός ὕδρευσιν.

Ὑλικόν. Τοῦτο ἀποτελεῖται ἀπό 77 βιβλία, ἐξ ὧν τά 31 δίεδρα, 8 μελανοπίνακας, 9 τραπέζας, 25 γεωγραφικούς χάρτας, εἰκόνας ἱστορικοῦ περιεχομένου 40, ἀρθεσκευτικοῦ 20, φυσιογνωστικοῦ 14 καί 20 πρᾶγματογνωσίας, 2 ἀρχαιοθῆκαι καί 42 ὄργανα φυσ. πειραματικῆς Βιβλιοθήκη καί ἀρχεῖον. Ἡ σχολ. βιβλιοθήκη περιέχει 225 βιβλία, πλουτιζομένη συνεχῶς. Τό ἀρχεῖον τηρεῖται κανονικῶς. -

Σχολ. κήπος. Ἐλλείπει ἐπαρκούς καί καταλλήλου χώρου δέν καλλιεργεῖται.

Μαθηταί . Τάξεις.	A! ἄρρ.	26	δηλ.	26	σύνολον	59
	B	40		19		59
	Γ!	34		26		60
	Δ!	24		26		50
	Ε!	36		13		49
	ΣΤ!	28		28		56
		188		138		326

Ἡ φαίτησις τῶν μαθητῶν τακτική, ἡ καθαριότης τῶν καί ὑγιεινή κατάστασις ἱκανοποιητική. Τό σχολεῖον δέν ἐλειτούργησε κανονικῶς καθ' ὅλον τό ἔτος, ἐλλείπει τοῦ διδ. προσωπικοῦ. Ἐντούτοις μετά τήν συμπλήρωσιν του κατεβλήθη μεγάλη προσπάθεια ἐκ μέρους ὄλων ὥστε νά συμπληρωθῶσι αἱ ἐλλείψεις τῶν μαθητῶν οὔτω ἡ πρόοδος τῶν μαθητῶν ὑπῆρξεν καλή, ὡς καί ἡ συμπεριφορά αὐτῶν.

Διδ/κόν προσωπικόν. 1) Ἐπίτοπος πρόσωπον, ἔτην 47, εἰσηγητής, ὑγιής, ἔγγαμος μετά τέκνων, χωλός τόν ἕνα πόδα, μέ 23 ἐτῶν ὑπηρεσίαν, ἀπόφοιτος διδ/λείου Μοναστηρίου, κατάκειται ἐκ Περικοπῆς-Φλωρίνης. Τοῦτον παρηκολούθησα ἐν τῇ διδ/λίᾳ Ἱστορίας ΣΤ! τάξεως. Δέν προσέφερε κιν νέον, ἀλλά περιωρίσθη εἰς τήν ἐξέτασιν προηγουμένων μαθημάτων. Περὶ τῆς Φιλικῆς Ἐταιρείας, τῆς κηρύξεως τῆς Ἐπαναστάσεως ἐν Μολδοβλαχίᾳ καί Πελοποννήσῳ καί σκιαγραφίας τῶν πρωταγωνιστούντων προσώπων. Παρετήρησα ὅτι οἱ μαθηταί κατεῖχον καλῶς τά προηγούμενα μαθήματα, μετεῖχον ζωρῶς καί ἐδείκνυον ἐνθουσιασμόν παρ' ὅτι τά μαθήματα ἦσαν γνωστά καί δέν προεκάλουν, ὡς ἐκτούτου τό ἐνδιαφέρον. Εἰς τό τέλος κατέληξαν εἰς ὀρθούς χαρακτηρισμούς προσώπων καί γεγονότων.

..//.

(Φωτογραφικό υλικό)

Ὁ ἀνωτέρω διδ/λος, διευδύνει τό σχολεῖον, ἐπιδεικνύει ζήλον καί ἐνθουσιασμόν, εἶναι λίαν ἐργατικός καί συνεχῶς καταβάλλει προσπάθειάς διὰ τόν ἐφοδιασμόν τοῦ σχολείου καί τήν τελειωτέραν αὐτοῦ ὁργάνωσιν. Συνεργάζεται ἁρμονικῶς μετά τοῦ προσωπικοῦ καί ἀπολαύει ἀγάπης καί ἐκτιμῆσεως ἐκ μέρους αὐτοῦ καί τῶν μαθητῶν του. -

Συμπέρασμα. Γεν. μόρφωσις. Κατέχει τήν διδασκομένην ὕλην ὡς καί τινάς γνῶσεις ἐκτός τοῦ ἐπαγγελματικοῦ του κύκλου. Διδακτικῶς ἄρτιος. Διοικητικῶς λίαν δεξιός. Φιλοπονία. Λίαν φιλόπονος κοινῶν. Ἐμφάνισις καί δρᾶσις πολύ καλή.

2) Τριανταφυλλίδης Ἀνανάσιος, ἐτῶν 47, γραμ. Α! ὕγιής, ἔγγαμος μετά τέκνων, μέ 18 ἐτῶν ὑπηρεσίαν, ἀπόφοιτος 3/ξίου διδ/λείου Θεσ/νίκης κατάγεται ἐκ Τυρνόβου Μοναστηρίου καί διαμένει ἐν Φλωρίνῃ. Τοῦτον παρηκολούθησα εἰς τήν ἀριθμητικὴν τῆς Β! τάξεως, καὶ ἦν ἐγίνοντο ἀσκήσεις προσδαιρέσεως ἐντός τῆς πρώτης ἑκατοντάδος τῶν ἀριθμῶν 6 καί 8. Πρὸς τοῦτο ἔδωσα κατ' ἀρχάς ὁ διδ/λος καί εἶτα μόνοι των οἱ μαθηταὶ ἀπλᾶ προβλήματα ἐκ τοῦ κατ' ἡμέραν βίου, ὡς π.χ. ἠγόρασα μίαν οὐκὴν κρέας καί ἔδωσα 20 δραχμὰς καί 6 ἀκόμη διὰ τήν ἀγοράν σπανικιοῦ πόσα ἔδωσα ἐν 8λο καί εὐρίσκεται τό ἄρροισμα. Οὕτω ἐλύθησαν προβλήματα ἀρκετὰ καί ἠσκήθησαν οἱ μαθηταὶ εἰς τό προσδαιρεῖν ἀπό μνήμης καί ἐπὶ τοῦ πίνακος. Παρατήρησα ὅτι ἡ ἱκανότης των εἰς τό προσδαιρεῖν καί ἀφαιρεῖν ἦτο ἀρκούντως ἀνεπτυγμένη.

Ἐπίσης ὅτι τὰ τετράδια τῆς ἀριθμητικῆς ἦσαν εὐπρεπῶς καί καθαρά. Τό ἴδιον παρηκολούθησα εἰς τήν φυσ. πειραματικὴν Β! τάξεως. Περὶ τῶν μοχλῶν τοῦ α! εἴδους. Κατ' αὐτόν ἠκολούθησα τήν ἐξῆς πορείαν. Μετά σύντομον ἐξέτασιν τοῦ προηγουμένου μαθητῆτος ἔλεσα τόν σκοπὸν καὶ ἐγώρησα εἰς τήν προσφορὰν τοῦ νέου. Δέν ἐχρησιμοποίησα ἐλοπιείας, οὔτε ἔκαμε πείραμα ἐνώπιον τῶν μαθητῶν, ἀλλὰ ἐστηρίχθη εἰς τήν περιγραφήν περιστατικῶν γνωστῶν ἐκ τῆς ἐμπειρίας τῶν μαθητῶν καί εἰς τήν ἀφήγησιν παρατηρήσεων αἵτινες ἐγένοντο σκοπίμως κατὰ τινὰ ἐκμάρομην. Ἐπ' αὐτῶν στηρίχθη ὁ διδ/λος καί δι' ἰχνογραφῆσεως ἐπὶ τοῦ πίνακος, ἐδίδαξε τόν μοχλόν, τό ὑπομόχλιον, τήν ἀντίστασιν, τήν δύναμιν, τόν μοχλοβραχίονα τῆς δυνάμεως καί ἀντιστάσεως καί τήν σημασίαν τῆς τοποθετήσεως τοῦ ὑπομοχλίου. Οἱ μαθηταὶ κατενόησαν καλῶς τό διδαχθέν καί ἀπέδωσαν τοῦτο ὀρθῶς. Πρὸς ἐφαρμογὴν τῶν διδαχθέντων παρουσίασεν ὁ διδ/λος εἰς τοὺς μαθητὰς ζυγόν καί ἐκάλεσεν αὐτούς εἰς τό ὑπαιδρον πρὸς ἐκτέλεσιν πειραμάτων-ἐφαρμογῆς. Ὁ ἀνωτέρω διδ/λος εἶναι ἥρεμος κατὰ τήν διδ/λίαν τηρεῖ τήν τάξιν, καθοδηγεῖ καί ὑποβοηθεῖ σκοπίμως τοὺς μαθητὰς. -

././.

(Φωτογραφικό υλικό)

Είναι εργατικός, διαπνέεται υπό ζήλου, έχει ιδιαίτερα κλί-
σιν εις τὰ χειροτεχνικά μαθήματα, ἤν κατάρθωσε νά μεταδώσῃ
καί εις τούς μαθητάς του, υπό τῶν ὁποίων ἀγαπᾶται καί ἐκτι-
μᾶται. -

Συμπέρασμα. Γεν. μόρφωσις. Κατέχει καλῶς τήν διδασκομένην
ἕλην ὡς καί τινας γνώσεις ἐκτός τοῦ ἐπαγγελματικοῦ του
κύκλου. Διδακτικῶς ἄριστος. Διοικητικῶς. Δεξιός. Φιλοπονία.
Λίαν Φιλόκονος. Κοινων. ἀμφάνισις καί ὁρᾶσις πολύ καλή.
3) Σιούντα "Αρτεμις, ἐτῶν 41, γραμ. Α! ὕγιής, ἔγγαμος μέ 25
ἐτῶν ὑπηρεσίαν, ἀπόφοιτος Παρθεναγωγείου Μοναστηρίου, κατα-
γεταί ἐκ Κρουσόβου καί διαμένει Θεο/νίκη. Ταύτην παρηκολού-
θησα εἰς τήν διδ/λίαν ἀναγνώσεως καί ἀριθμητικῆς Δ! τάξεως
καθ' ἃς ἠκολούθησε τήν ἐξῆς πορείαν. Ἐν τῇ ἀναγνώσει ἠδιδ/
σα προσέφερε τό νέον δι' ὑποδειγματικῆς ἐκ μέρους τῆς ἀνα-
γνώσεως. Ἐπηκολούθησε διήγησις τοῦ περιεχομένου τοῦ προσφε-
ρόντος μαθήματος καί ἐρμηνεῖα ἀγνώστων λέξεων υπό τῆς εἰδίας
καί ἄσκησις τῶν μαθητῶν εἰς τήν ἀνάγνωσιν τοῦ νέου. Ἐν τῇ
ἀριθμητικῇ ἐφημῶσα ἐκ τοῦ μέτρου, ἵνα διδάξῃ τήν ἔννοιαν
τοῦ δεκαδικοῦ ἀριθμοῦ. Ἐδειξε τοῦτο εἰς τούς μαθητάς, τό
ἐκνογράφησε ἐπί τοῦ πίνακος καί ἐχώρησε τὰς ὑποδειξι-
μῶσας συγχρόνως καί τὰς ὀνομασίας αὐτῶν, παλάμη, δάκτυλοι,
δέκατον, ἑκατοστόν. Οἱ μαθηταί κατενόησαν καλῶς τὰς ὑποδει-
ξιμῶσας, παλάμη, δάκτυλοι ὡς καί εἰς πόσας παλάμας καὶ δάκτυ-
λοι ὑποδειρεῖται τό μέτρον. Συνεστήθη εἰς τήν διδ/σαν ὁπως,
τό περιεχόμενον τοῦ νέου μαθήματος εἰς τήν ἀνάγνωσιν, ἀφή-
νει εἰς τούς μαθητάς ν' ἀπολίδουσι μόνοι των, ἐπίσης ὁπως οἱ
ἴδιοι ἐξευρίσκουν τὰς ἀγνώστους λέξεις καί εὐανοήτους φρά-
σεις ἄν γένοι νά μὴ προσφέρῃ τίποτε τό ὅποσον οἱ μαθηταί
μόνοι των εἶναι εἰς θέσιν νά εὐρίσκουν. Εἰς τήν ἀριθμητικῇ
πρός πληρεστέραν κατανόησιν νά ἐπιζητῇ τήν καλύτεραν ἐντύ-
πωσιν δι' αἰσθητοποιήσεως. Προκειμένου π.χ. περί τῆς ἐννοίας
τοῦ δεκαδικοῦ, νά χωρίσῃ πολλά ἀντικείμενα εἰς 10 ἢ 100 ἴσα
μέρη. Εἰς τήν ἀνάγνωσιν οἱ μαθηταί παρουσιάζουσι καλήν πρό-
δον, ἀναγινώσκουσι εὐχερῶς καί λογικῶς, εἶναι καθαροί, ἡσκη-
μένοι εἰς τήν τάξιν καί ἐπιδεικνύουσι σεβασμόν καί ἀγάπην.
Ἡ διδ/σα ἐργάζεται μετά ζήλου, εἶναι ἐπιμελής, εὐπαρουσίαστο
ἀλλ' ἔχει τό μειονέκτημα τῆς ἀσθενικῆς φωνῆς. Ἀπό τούς μα-
θητάς τῆς τελευταίας σειρᾶς τῶν τρανίων δέν ἀκούεται ἐυκρι-
νῶς. -

Συμπέρασμα. Γεν. μόρφωσις. Κατέχει τήν διδασκομένην ἕλην
ἀλλά στερεῖται γνώσεων ἐκτός τοῦ ἐπαγγελματικοῦ του κύκλου.
//.

(Φωτογραφικό υλικό)